

Otterlo, de poort van

de Veluwe

Otterlo's Belang
Secr: Sportlaan 21
6731 BD Otterlo
0318-591998

Otterlosbelang@msn.com

Otterlo's Belang

presenteert de visie op de ontwikkeling van Otterlo in de komende 10 tot 15 jaar, met als centraal onderwerp de leefbaarheid van het dorp.

1 VOORWOORD

Met enige trots biedt het bestuur van Otterlo's Belang u hierbij het Dorpsplan 2009 – 2020 aan, opgesteld door en voor de inwoners van Otterlo.

Een visie op de ontwikkeling van Otterlo in de komende 10 tot 15 jaar, met als centraal onderwerp de leefbaarheid van het dorp.

Rond de twintig vrijwilligers hebben aan dit conceptplan meegewerkt.

Vanaf het begin was de motivatie om mee te denken over de toekomst van het dorp groot. Er is een zeer actieve dorpswerkgroep opgericht met dorpingen die allemaal hun eigen doelgroep vertegenwoordigden. Tijdens de vergaderingen van de DORPSWERKGROEP ging het er af en toe heftig aan toe en werd er flink gediscussieerd. Het proces is meerdere malen bijgesteld om de bevoegdheid van de DORPSWERKGROEP kans te geven zich te uiten. Mede dankzij de inspanningen van de procesbegeleiders van de VKK-Gelderland is een en ander in goede banen geleid.

Ruim 180 inwoners van Otterlo hebben hun stem duidelijk laten horen. Doordat veel mensen hun ideeën hebben gespuid is er echt sprake van een plan van het dorp.

Wij menen met het dorpsplan een goede stap voorwaarts te hebben gemaakt in ons streven stevige lijnen uit te zetten naar de toekomst, zodat de inwoners van Otterlo en de gemeentelijke en provinciale overheid zien welke prioriteiten zijn gesteld.

Tot slot willen wij de gemeente Ede en de Rabobank bedanken voor de medewerking. Zonder de subsidie van de gemeente en een bijdrage van de bank zou het niet mogelijk geweest zijn dit plan op te stellen. De gemeente heeft er blijk van gegeven het proces van bestuurlijke vernieuwing werkelijk inhoud te willen geven en we rekenen erop dat zij dit ook in de uitvoeringsfase blijft doen.

Vereniging Otterlo's Belang
Februari 2009

1	Voorwoord	3
	<i>index</i>	5
2	Het proces	9
2.1	<i>Initiatief</i>	
2.2	<i>Doel</i>	
2.3	<i>Voordelen</i>	
2.4	<i>Totstandkoming van het plan</i>	
2.5	<i>Proces</i>	
2.6	<i>Hoe te gebruiken</i>	
2.7	<i>Leeswijzer</i>	
3	Inleiding	11
3.1	<i>Ligging</i>	
3.2	<i>Historie</i>	
4	Algemene visie	12
4.1	<i>Saamhorigheid</i>	
4.2	<i>Cultureel erfgoed</i>	
4.3	<i>Leefbaarheid</i>	
5	Huidige situatie per thema	13
5.1.	Identiteit	13
5.1.1.	<i>Hoofdpunt startbijeenkomst thema identiteit</i>	
5.2.	Buitengebied	13
5.2.1.	<i>Hoofdpunten startbijeenkomst thema buitengebied</i>	
5.3.	Cultuur en voorzieningen	14
5.3.1.	Cultuur	14
5.3.1.1.	<i>Verenigingleven</i>	
5.3.1.2.	<i>Huisvesting verenigingen</i>	
5.3.1.3.	<i>Muziekvereniging OBK</i>	
5.3.1.4.	<i>Nationaal Park De Hoge Veluwe</i>	
5.3.1.5.	<i>Nationaal Tegelmuseum</i>	
5.3.2.	Voorzieningen	16
5.3.2.1.	<i>Dorpshuis</i>	
5.3.2.2.	<i>School</i>	
5.3.2.3.	<i>Ondernemers</i>	
5.3.2.4.	<i>Openbare buitenruimte</i>	
5.3.2.5.	<i>Maatschappelijke voorzieningen</i>	
5.3.2.6.	<i>Hoofdpunten startbijeenkomst cultuur & voorzieningen</i>	
5.4.	Wonen	18
5.4.1.	<i>Hoofdpunten startbijeenkomst thema wonen</i>	

5.5. Sport	19
5.5.1. De functies van de gymzaal	
5.5.2. De voetbalvelden	
5.5.3. Hoofdpunten startbijeenkomst thema sport	

5.6. Verkeer	21
5.6.1. Hoofdpunten startbijeenkomst thema verkeer	

5.7. Recreatie	21
5.7.1. Hoofdpunten startbijeenkomst thema recreatie	

---

6 Uitwerking dorpswerkgroep per thema **23**

6.1. Identiteit	23
6.1.1. Gewenste situatie	
6.1.2. Hoe denkt de dorpswerkgroep deze doelen te kunnen bereiken ?	
6.1.3. Actieplan	

6.2. Buitengebied	24
6.2.1. Visie	
6.2.2. Randvoorwaarden	
6.2.3. Gewenste situatie	
6.2.4. Hoe denkt de dorpswerkgroep deze doelen te kunnen bereiken ?	
6.2.5. Actieplan	

6.3. Cultuur & Voorzieningen	25
---	-----------

6.3.1. Cultuur	25
6.3.1.1. Visie	
6.3.1.2. Randvoorwaarden	
6.3.1.3. Gewenste situatie	
6.3.1.4. Hoe denkt de dorpswerkgroep deze doelen te kunnen bereiken ?	
6.3.1.5. Actieplan	

6.3.2. Nationaal Park De Hoge Veluwe	26
6.3.2.1. Visie	
6.3.2.2. Randvoorwaarden	
6.3.2.3. Gewenste situatie	
6.3.2.4. Hoe denkt de dorpswerkgroep deze doelen te kunnen bereiken ?	
6.3.2.5. Actieplan	

6.3.3. Nationaal Tegelmuseum	26
6.3.3.1. Visie	
6.3.3.2. Randvoorwaarden	
6.3.3.3. Gewenste situatie	
6.3.3.4. Hoe denkt de dorpswerkgroep deze doelen te kunnen bereiken ?	
6.3.3.5. Actieplan	

6.3.4. Voorzieningen	27
-----------------------------	-----------

6.3.4.1. Dorpshuis	27
6.3.4.2. Visie	
6.3.4.3. Randvoorwaarden	
6.3.4.4. Hoe denkt de dorpswerkgroep deze doelen te kunnen bereiken?	
6.3.4.5. Gewenste situatie	
6.3.4.6. Actieplan	

6.3.5.	School	28
6.3.5.1.	Visie	
6.3.5.2.	Randvoorwaarden	
6.3.5.3.	Gewenste situatie	
6.3.5.4.	Hoe denkt de dorpswerkgroep deze doelen te kunnen bereiken?	
6.3.5.5.	Actieplan	
6.3.6.	Ondernemers	29
6.3.6.1.	Visie	
6.3.6.2.	Randvoorwaarden	
6.3.6.3.	Gewenste situatie	
6.3.6.4.	Hoe denkt de dorpswerkgroep deze doelen te kunnen bereiken?	
6.3.6.5.	Actieplan	
6.3.7.	Buiten (openbare) ruimte	29
6.3.7.1.	Visie	
6.3.7.2.	Randvoorwaarden	
6.3.7.3.	Gewenste situatie	
6.3.7.4.	Hoe denkt de dorpswerkgroep deze doelen te kunnen bereiken?	
6.3.7.5.	Actiepunten	
6.3.8.	Maatschappelijke voorzieningen	30
6.3.8.1.	Visie	
6.3.8.2.	Randvoorwaarden	
6.3.8.3.	Gewenste situatie	
6.3.8.4.	Hoe denkt de dorpswerkgroep deze doelen te kunnen bereiken?	
6.3.8.5.	Actiepunten	
6.4.	Wonen	31
6.4.1.	Visie	
6.4.2.	Randvoorwaarden	
6.4.3.	Gewenste situatie	
6.4.4.	Bouwlocaties	
6.4.5.	Hoe denkt de dorpswerkgroep deze doelen te kunnen bereiken?	
6.4.6.	Actiepunten	
6.5.	Sport	33
6.5.1.	Sport als bindmiddel	
6.5.2.	Randvoorwaarden	
6.5.3.	Gewenste situatie	
6.5.4.	Hoe denkt de dorpswerkgroep deze doelen te kunnen bereiken?	
6.5.5.	Actiepunten	
6.6.	Verkeer	35
6.6.1.	Visie	
6.6.2.	Toekomstige ontwikkelingen	
6.6.3.	Randvoorwaarden	
6.6.4.	Gewenste situatie	
6.6.5.	Hoe denkt de dorpswerkgroep deze doelen te kunnen bereiken?	
6.6.6.	Actiepunten	
6.7.	Recreatie	38
6.7.1.	Visie	
6.7.2.	Toekomstige Ontwikkelingen	
6.7.3.	Randvoorwaarden	
6.7.4.	Gewenste situatie	
6.7.5.	Hoe denkt de dorpswerkgroep deze doelen te kunnen bereiken?	
6.7.6.	Actiepunten	
6.7.7.	Mogelijke slogans....voor Otterlo promotion	

7. Te betrekken partijen en overheidskaders

41

- 7.1. Welke partijen zijn nodig voor de uitvoering van de plannen?
- 7.2. Welke beleidskaders gelden?
- 7.3. Reacties op het concept Dorpsplan
- 7.4. Toetsing
- 7.5. Reacties toetsing op hoofdpunten
- 7.5.1. Algemeen.
- 7.5.2. Per thema
- 7.6. Te verkrijgen subsidies

8. Na het dorpsplan

45

- 8.1. Dorpsplan is geen einddoel

Bijlagen

46

- 1 Uitkomsten startbijeenkomst
  - Identiteit
  - Sport
  - Wonen
  - Recreatie
  - Buitengebied
  - Verkeer
  - Cultuur & Voorzieningen
  - Restgroep

Leden Dorpswerkgroep

Edward Beumer
Gerard Mulder
Maayke van de Craats
Tonky Hardeman
Jan Wilgenburg
Evert Meijer
Hennie Senten
Klaas Langerak
Hugo Koeweiden
Johan Dijkhorst
Koen Veen
Marc Jansen
Bart Boers

Organisatieteam:
Rieki van Oostveen
Fred Bruil
Andries Mijnhardt
Frank Pluimers
Wim van Plateringen

2.1 Initiatief

Het dorpsplan voor Otterlo is een initiatief van de vereniging Otterlo's Belang. In de uitvoering werd zij ondersteund door procesbegeleiders van de Vereniging Kleine Kernen Gelderland (VKK). Vereniging Otterlo's Belang stelde een dorpswerkgroep in. Deze werkgroep is een afspiegeling van de inwoners van het dorp.

De dorpswerkgroep, de procesbegeleiders en de inwoners van het dorp zijn samen verantwoordelijk voor de visie op de toekomstige ontwikkeling van Otterlo, die is beschreven in het voorliggende dorpsplan.

2.2 Doel

Het eerste doel van het dorpsplan is het behouden dan wel verbeteren van de leefbaarheid van Otterlo. Om dit te bewerkstelligen moet de dorpsgemeenschap eerst helder voor ogen hebben wat ze wil behouden en wat ze wil verbeteren. Daarmee moeten alle, of in ieder geval zoveel mogelijk inwoners, het eens zijn. Als dit duidelijk is, is het voor het Otterlo's Belang makkelijker het dorp te vertegenwoordigen naar de gemeente toe en is het makkelijker om ten aanzien van eventuele nieuwe ontwikkelingen een standpunt te bepalen.

2.3 Voordelen

Door de bewoners er vanaf het begin bij te betrekken wordt het dorpsplan breed gedragen. Diverse groeperingen (zoals de oorspronkelijke bewoners en de nieuwkomers) komen met elkaar in gesprek. Het samen aanpakken zorgt voor saamhorigheidsgevoel en dat bevordert het tot stand komen van het benodigde draagvlak.

Het betekent tevens dat Otterlo met dit dorpsplan een sterk document in handen heeft, dat een grote kans heeft om op de beleidsagenda van diverse instanties te komen. Met het plan in de hand is het gemakkelijk om alle partijen die iets van plan zijn in het landelijke gebied te laten zien wat Otterlo wil, maar ook wat Otterlo niet wil.

Ook door het in een vroeg stadium betrekken van de gemeente en andere relevante organisaties wordt getracht alle neuzen dezelfde kant op te laten wijzen. Beter samenspraak vooraf dan inspraak achteraf.

Het dorpsplan is echter niet alleen een handig instrument naar de 'buitenwereld' toe, het heeft als positief neveneffect ook dat het functioneren van het dorp en de vereniging Otterlo's Belang worden gestimuleerd.

2.4 De totstandkoming van het dorpsplan

Een dorpsplan maken doe je niet op een namiddag. Het is een proces dat tijd kost en een enthousiaste aanpak vergt, maar de investering dubbel en dwars waard is. De belangrijkste voorwaarde van het dorpsplan is dat alle bewoners van Otterlo al hun ideeën hebben kunnen uiten. Het dorpsplan moet een plan van het dorp worden.

Onder de begeleiding van procesbegeleiders van de VKK heeft op 19 december 2007 de eerste bijeenkomst van de dorpswerkgroep plaatsgevonden. Op deze bijeenkomst zijn een achttal thema's vastgesteld die de leidraad vormden voor de startbijeenkomst.

Thema's voor Otterlo in de toekomst:

- **Identiteit - Buitengebied - Cultuur & Voorzieningen - Wonen - Sport - Verkeer - Recreatie**

2.5 Proces

Het maken van een dorpsplan is dynamisch. Dat wil zeggen dat tijdens het proces allerlei ontwikkelingen, uitspraken en zienswijzen van invloed zijn op het resultaat. Aan de hand van een stappenplan wordt uiteindelijk een visie geformuleerd voor toekomstige ontwikkelingen van het dorp. Deze visie bevat handvatten om ideeën uit te kunnen voeren.

Tijdens de startbijeenkomst op 18 februari 2008 hebben dorpsbewoners en belanghebbenden hun mening kunnen geven over de huidige situatie. Met een opkomst van 181 mensen gaven de dorpsbewoners er blijk van graag hun zegje te willen doen over de toekomst van het dorp. Iedereen kon opmerkingen op een memoblaadje schrijven en bij het desbetreffende thema plakken. Er werden 925 memo's geplakt. Vervolgens zijn de ideeën geclusterd en konden de aanwezigen door middel van prioriteitsstickers aangeven welke (clusters van) ideeën het belangrijkste gevonden werden.

Van de beschikbare 1086 prioriteitpunten werden door de aanwezigen 937 punten vergeven. Verder gaven zij hun visie op de toekomst van Otterlo. Alle ideeën, opmerkingen en prioriteiten zijn terug te vinden in de bijlage 1.

Met de uitkomsten van de dorpsbijeenkomst is de dorpswerkgroep aan de slag gegaan en is het concept dorpsplan met de doelstellingen en actiepunten geschreven.

De tijd van plannen maken zal nu gevolgd moeten worden door het realiseren van de doelstellingen. Het dorpsplan is dus niet het eind, maar eigenlijk pas het begin...

2.6 Hoe te gebruiken?

Het dorpsplan biedt allereerst een houvast voor Otterlo's Belang voor wat betreft de wensen van de dorpsbewoners. Bij grote ingrepen en veranderingen kan het Otterlo's Belang terugvallen op het dorpsplan om de wensen en belangen van het dorp zo goed mogelijk te vertegenwoordigen.

Dit geldt echter niet alleen voor Otterlo's Belang. Ook de gemeente en andere organisaties die plannen hebben in en om Otterlo moeten het dorpsplan raadplegen alvorens over nieuwe plannen te denken. Het enkel raadplegen van het plan is echter niet voldoende. Er moet tevens contact gezocht worden met Otterlo's Belang. Zo kunnen organisaties rekening houden met de wensen van de bewoners, waardoor het proces soepeler zal verlopen en inhoud gegeven wordt aan bestuurlijke vernieuwing.

Otterlo's Belang heeft tevens de wil om de doelstellingen zoals vermeld in het plan te realiseren.

Dat kan Otterlo's Belang echter niet alleen. Er zullen uitwerkgroepen opgestart worden die per thema of per doelstelling de realisatie van de ideeën op zich nemen. Naast leden uit de dorpswerkgroep zullen dorpsbewoners gevraagd worden zitting te nemen in deze uitwerkgroepen.

In hoofdstuk 8 wordt de rol van de uitwerkgroepen verder uitgewerkt.

Behalve de interesse van mensen om deel te nemen aan een uitwerkgroep verwachten we positieve steun van de Otterlose bevolking en rekenen we ook op de medewerking van de verenigingen in Otterlo, de gemeente en de andere organisaties.

Dit dorpsplan is niet bindend, en geschreven voor onbepaalde tijd. Situaties veranderen en om die reden is het goed om het dorpsplan jaarlijks te evalueren en indien nodig te actualiseren. De leefbaarheid van Otterlo is iets dat continu in het oog gehouden moet worden.

2.7 Leeswijzer

Na de inleiding en de algemene visie in de hoofdstukken 3 en 4 is in hoofdstuk 5 per thema de huidige situatie in Otterlo omschreven.

In de paragraaf "Hoofdpunt(en) startbijeenkomst thema ....." is in een kader het aantal geplakte briefjes en de gegeven prioriteitpunten voor dit thema weergegeven. Tevens worden de onderwerpen genoemd met de meeste briefjes en/of prioriteiten. In bijlage 1 treft u de volledig uitgewerkte lijsten aan. Verder zijn in de kaders statistieken of achtergrondinformatie gegeven.

In hoofdstuk 6 is per thema de visie en de gewenste situatie omschreven. Tevens wordt in dit hoofdstuk aangegeven welke maatregelen en of initiatieven er moeten worden genomen om de gestelde doelen te bereiken.

In de paragraaf randvoorwaarden of "dwarsverbanden" is in een kader aangegeven welk onderwerp raakvlakken heeft met onderwerpen van de andere thema's.

3.1 Ligging

Het dorp Otterlo ligt op de overgang van het open landschap (engen) en bossen, heidevelden en zandverstuivingen. Het gebied ten zuidwesten van het dorp sluit aan op het natuurgebied Planken Wambuis; ten westen aan de gemeentelijke bossen (Roekel) en oostelijk aan het Nationale Park de Hoge Veluwe. Het Noordwesten kent een open landschapspatroom.

3.2 Historie

Hoewel er in het jaar 838 melding werd gemaakt van de schenking van een hoeve in Otterlo, wordt 855 aangenomen als het jaar waarin Otterlo ontstond. In dat jaar werden 17 plaatsen op de Veluwe, waaronder het kerspel Otterlo geschonken aan de abdij Werden in Duitsland. Het oudste geschrift, waarin de kerk in Otterlo wordt genoemd stamt uit het jaar 1215. Er zijn aanwijzingen dat de kerk van een nog oudere datum is. In het begin van de 14^e eeuw is het buurtschap Otterlo ontstaan. Door de boeren, ook wel geërfden genoemd, werden buurtregels vastgelegd met betrekking tot het gemeenschappelijke gebruik van de woeste gronden. De geërfden vormden de oudste bestuurslaag op het platteland.

In 1808 was 1500 morgen (0,8 ha) grond in gebruik bij de geërfden. Vanaf 1846 begonnen de geërfden van het kerspel Otterlo grond te verkopen en in 1889 telde de buurtschap nog 6 leden. De buurt Otterlo werd pas op 5 december 2002 opgeheven. Van oorsprong was kerspel Otterlo een boerengemeenschap. Belangrijk voor Otterlo was de ligging aan de Harderwijckerweg die de verbinding vormde tussen de Hanzesteden Arnhem en Harderwijk. Van 1812 tot 1817 is Otterlo een zelfstandige gemeente geweest met een eigen burgemeester. Landbouw, bosbouw - de vroegere manier van inkomstenderving - zijn hier in de 20^e eeuw vrijwel overvleugeld door werk op het gebied van recreatie en toerisme. Toerisme is een betrekkelijk jong verschijnsel, in enige omvang pas de afgelopen eeuw. Recreatie en toerisme in onze omgeving begonnen in de dertiger jaren voor de tweede wereldoorlog op gang te komen door nieuwe ontwikkelingen op het gebied van toeristische infrastructuur.

Het openstellen van het Nationaal Park De Hoge Veluwe (1935), Het Kröller-Müller Museum (1938), de aanleg van het naturbad De Zanding en de oprichting van de VVV gaven een grote impuls aan het toerisme. Na de oorlog ontdekten de inwoners het belang van het toerisme en genereerden veel gezinnen neveninkomsten door in de zomermaanden woonruimte te verhuren aan pensiongasten. Zo heeft geleidelijk de toeristische sector zich ontwikkeld en zorgt die nu voor een forse werkgelegenheid. De landbouw, meer dan duizend jaar de basis van het bestaan, neemt nog steeds in betekenis af en de bedrijven die er nu nog zijn hebben vrijwel zonder uitzondering nevenactiviteiten ontwikkeld of men heeft een functiewijziging ondergaan op het gebied van toerisme.

Het aantal inwoners nam aan het einde van de 19^e eeuw en het begin van de 20^e eeuw sterk toe.

Aantal inwoners Otterlo

Jaartal:

1650	859	1920	1965	1985	2000
74	156	852	1.591	2.038	2.333

Bron: Otterlo eigenninnig en verdraagzaam 2005

Aantal inwoners op 01-2008 2.448

naar leeftijd:

00-03	04-12	13-19	20-64	65+
101	329	314	1362	319

Bron: Kerncijfers Ede 2008

In minder dan een eeuw is Otterlo uitgegroeid tot een levendig en ondernemend dorp met ruim 2400 inwoners. De school was vanaf de opening in 1844 (eerste school) en 1908 (huidige gebouw) een stimulans voor de ontwikkeling van allerlei activiteiten en de oprichting van verscheidene verenigingen. Muziekvereniging OBK (1922), Otterlo's Belang (1927), schietvereniging Willem Tell (1933), Voetbalvereniging (1941), Biljartclub "De Waldhoorn" (1946), Toneelvereniging (1952) etc. weerspiegelen de grote saamhorigheid in het dorp.

Een saamhorigheid die in 2005 leidde tot een indrukwekkende feestweek ter viering van het

1150-jarig bestaan van Otterlo. (bron: Het jubileumboek Otterlo, eigenninnig en verdraagzaam, 855 - 2005)

4.1 Saamhorigheid

De inwoners zijn voornamelijk actief in de sector diensten, recreatie en landbouw, of als kleine zelfstandige. De mensen kennen elkaar en ontmoeten elkaar bij de school, via tal van verenigingen, in het dorps huis, horeca-instellingen en in de kerk. Kerk en sport nemen een belangrijke plaats in. In vergelijking met omliggende dorpen speelt de kerk een minder centrale rol als plaats van samenkomst.

Behoud, versterking en vernieuwing van de desbetreffende voorzieningen hebben een groot draagvlak bij de bevolking want dat houdt Otterlo vitaal.

4.2 Cultureel erfgoed

De bewoners van Otterlo vinden het belangrijk voor een dorp, dat zo centraal in de natuur gelegen is, dat het culturele erfgoed, voor zover nog aanwezig, behouden blijft en goed wordt geprofileerd om de identiteit van het dorp te versterken. Dit betreft de historische waarden in de kern en in het buitengebied.

4.3 Leefbaarheid

In het dorpsplan staat leefbaarheid centraal. Het dorpsplan richt zich op ontwikkelingen die behoud en ontwikkeling van de leefbaarheid ondersteunen. Otterlo blijft leefbaar als het voorzieningenniveau blijft voldoen aan de eisen van de tijd. Dit betreft wonen, winkelen en vrijetijdsbesteding. Leefbaarheid is een begrip dat te maken heeft met de beleving die je voelt voor de omgeving. Het is de waardering voor de woonomgeving. Daarnaast vormen een prettige arbeidsplek en inkomen belangrijke argumenten voor het begrip leefbaar. Verder zijn goede voorzieningen hiermee onlosmakelijk verbonden. De betrokkenheid die de bewoners voelen voor hun dorp geeft de kwaliteit van leefbaarheid van het dorp aan. De ligging naast het Nationaal Park de Hoge Veluwe en met het Nationaal Tegelmuseum in haar midden zorgt er mede voor dat ook voor bezoekers het dorp aan de verwachtingen voldoet. Het park is een internationaal gereputeerde trekpleister met 500.000 bezoekers per jaar. Otterlo is door de gemeente Ede in dit verband geprofileerd als 'de poort van de Hoge Veluwe'.

De druk op de infrastructuur (toegankelijkheid, parkeren) en de verkeersveiligheid is verhoudingsgewijs groot en bewoners willen niet dat dit ten koste gaat van de leefbaarheid.

5. HUIDIGE SITUATIE PER THEMA

5.1. Identiteit

Voor een dorp zo midden in de natuur gelegen met belangrijke recreatiemogelijkheden is het van belang om het culturele erfgoed te behouden en een duidelijke identiteit te hebben. Identiteit onderscheidt herkenbare plekken of gebouwen die mogelijk als *landmark* dienst kunnen doen om Otterlo te onderscheiden van andere (Veluwe) dorpen.

Identiteit is een belangrijk startpunt om actiepunten richting te geven. Tegelijk is het begrip voor veel mensen lastig te operationaliseren. Daarom scoorde het onderwerp tijdens de startbijeenkomst niet hoog. Er zijn 47 briefjes met ideeën en wensen geplakt. Hieraan werd 38 prioriteitspunten gegeven.

De toekomst van het dorp wordt vooral bepaald door de ontwikkelingen in de recreatieve sector en in het buitengebied. Kwalitatief hoogstaande recreatiemogelijkheden en een goed ontwikkeld buitengebied zullen (in)direct inkomen genereren, kansen bieden aan inwoners en dus automatisch de leefbaarheid in het dorp ten goede komen.

In het kerkdorp Otterlo heerst een grote saamhorigheid al is de kerk minder nadrukkelijk aanwezig dan in de omliggende dorpen. Dit is zeker mede bepalend voor de identiteit van het dorp.

5.1.1. Hoofdpunt startbijeenkomst thema identiteit

IDENTITEIT	totaal	47/ 38
Dorpskarakter behouden		Aantal / prioriteit 14 / 21

5.2. Buitengebied

Otterlo kent naast de kern een zeer uitgestrekt buitengebied. Meer dan 10.000 ha. bos, heide, verstuivingen en agrarische gronden.

Verhoudingsgewijs stond het buitengebied tijdens de startbijeenkomst niet echt in de belangstelling. Er zijn 101 briefjes met ideeën en wensen geplakt. Hieraan zijn 98 prioriteitspunten gegeven.

Toch is de toekomst van het dorp wel afhankelijk van de ontwikkelingen in het buitengebied. Een goed ontwikkeld buitengebied zal (in)direct inkomen genereren, kansen bieden aan inwoners en dus automatisch de leefbaarheid in het dorp ten goede komen.

Steeds meer agrariërs stoppen de bedrijfsvoering, al of niet noodgedwongen wegens gebrek aan bedrijfsopvolging of simpelweg omdat het bedrijf niet langer rendabel is. Een aantal probeert een nevenactiviteit te realiseren of gooit het roer helemaal om. Dit resulteert enerzijds in vrijkomende gebouwen en 'nieuwkomers' op het platteland en anderzijds in andere bedrijvigheid (functiewisseling) in een agrarisch gebied. De komst van een wijnboerderij, een aspergeteler of een kampement als "Otterlo actief" bewijst dat functiewisseling niet ten koste van het landschap hoeft te gaan.

Buitengebied (agrarisch)

27 agrarische bedrijven, hiervan hebben 15 alleen een agrarische bestemming.

12 agrarische bedrijven hebben een nevenfunctie, waarvan 9 een minicamping en 3 een groepsaccommodatie.

11 ander bedrijven, z.a. garages, aannemers, tuincentra enz.

Voor het overige bestaat de bebouwing uit een aantal boerderijen en woningen die geen agrarische / economische bestemming (meer) heeft.

Otterlo is zuinig en trots op de natuurgebieden maar het gebruik staat tegenwoordig steeds meer onder druk, mede ten gevolge van de beleidsmatige ruimteclaims vanuit provinciaal, landelijk of Europees niveau. Voorbeelden zijn Veluwe 2010 en Natura 2000, waarbij steeds meer bovenregionaal geëntameerde Veluwe-visies, gaan botsen met de in Otterlo zelf levende ideeën en visies.

5.2.1 Hoofdpunten startbijeenkomst thema buitengebied

BUITENGEBIED	totaal	101 / 98
		Aantal / prioriteit
Bebouwing, industrie, camping		30 / 11
Ontwikkeling in agrarisch gebied		21 / 32
Bossen toegankelijk, is handelsmerk van Otterlo		5 / 15
Natuur niet ten koste van alles		6 / 12

5.3. Cultuur & Voorzieningen

Uit de resultaten van de startbijeenkomst blijkt overduidelijk hoe cultuur en de voorzieningen in de belangstelling staan. Er zijn 164 briefjes met ideeën en wensen geplakt. Hieraan zijn 103 prioriteitpunten gegeven.

N.B. Voor de startbijeenkomst was *cultuur en voorzieningen* één thema. Nadien is dit gesplitst.

5.3.1. Cultuur

5.3.1.1. Verenigingsleven

Otterlo heeft een rijk verenigingsleven. Buiten een kerkelijk verenigingsleven zijn de verenigingen belangrijk voor de saamhorigheid en gezamenlijkheid en vormen een brug tussen mensen met verschillende achtergronden en leeftijden.

Naast de sportverenigingen zijn ook de culturele verenigingen zoals de muziekvereniging "Oefening Baart Kunst" (OBK), de toneelvereniging "Kunst Veredelt", de zang-, de bijen-, biljart- en de bridgevereniging van belang voor het dorp. Ook de Festiviteiten Commissie Otterlo (FCO) neemt een prominente plaats in binnen de gemeenschap. Tussen de verenigingen zijn dwarsverbanden doordat veel inwoners lid zijn van meerdere verenigingen. Typisch voor het dorp is dat het bruist van culturele activiteiten.

In zijn algemeenheid kan worden gesteld dat het verenigingsleven voor de leefbaarheid van zeer grote betekenis is en door de inwoners ook als zodanig wordt ervaren. Veel inwoners zetten zich ook in als vrijwilliger voor kerk, verenigingen, clubs of in het dorps huis voor allerlei activiteiten.

5.3.1.2. Huisvesting verenigingen

De huisvesting van de culturele verenigingen levert op korte termijn in het algemeen geen problemen. Alleen de muziekvereniging OBK heeft op zeer korte termijn en de schietvereniging Willem Tell op middellange termijn behoefte aan nieuwe huisvesting.

5.3.1.3. Muziekvereniging OBK

Het "muzieklokaal" is een bijna 40 jaar oud gebouw bij De Waldhoorn. Onvoldoende ruimte voor opslag en studie. Voor de opleiding van de jeugd wijkt men uit naar de lokalen van de basisschool en voor de studie naar de grote zaal van café-restaurant de Waldhoorn.

Muziekvereniging OBK	
Aantal leden 2008:	80
40 fanfareleden	
12 drumbandleden	
28 jeugdleden	
Accommodatie: "De Waldhoorn"	

5.3.1.4. Nationaal Park De Hoge Veluwe

Het Nationaal Park De Hoge Veluwe is een prachtig omsloten gebied waarbinnen natuur en cultuur samen gaan. Otterlo ligt aan de rand van het Nationaal Park De Hoge Veluwe en biedt via het centrum doorgang tot de ingang van het Nationaal Park De Hoge Veluwe. Samen met het Kröller-Müller Museum is het een niet onbelangrijke werkgever; van groot economisch belang voor de recreatie en voor de inwoners.

Het Nationaal Park De Hoge Veluwe is een groot erfgoed waar men als Otterloër trots op mag zijn.

5.3.1.5. Tegelmuseum

De heer G. Feenstra, architect BNA te Arnhem, heeft het grootste deel van de tegelverzameling, die nu in het museum staat, bijeengebracht. In 1963 heeft hij de Stichting Tegelmuseum "It Noflik Sté" in het leven geroepen en een deel van zijn verzameling daarin onder gebracht. Een ander deel gaf hij in bruikleen. In 1975 heeft de Stichting met steun van onder meer de provincie Gelderland en de gemeente Ede de bruikleencollectie van de heer Feenstra aangekocht. Deze beide overheidsinstellingen houden het museum door subsidies in stand. Belangstellenden en een aantal verzamelaars hebben zich verenigd in een "Stichting Vrienden Nederlands Tegelmuseum". Deze Stichting geeft jaarlijks een publicatie over tegels uit. Ook houdt ze ieder jaar een bijeenkomst. Tevens geeft ze het museum wetenschappelijke adviezen.

Het Tegelmuseum heeft te kampen met ruimtegebrek. Momenteel is het niet mogelijk om de volledige collectie uit te stallen. Er is sprake van dat het tegelmuseum op den duur van locatie gaat veranderen en wellicht Otterlo gaat verlaten. Uit de media blijkt dat dit anno 2008 politiek actueel is.

Museumkwartier in Ede-Oost

woensdag 16 april 2008

EDE - Ede-Oost krijgt zijn eigen museumkwartier.

Dat moet gaan bestaan uit het Nederlands Tegelmuseum, een dependance van het Kröller-Müller Museum, een kunsthall à la Rotterdam, het Historisch Museum, een grand café en de Veteranensociëteit. In het exposeum, zoals wethouder Frank van Zuilen de kunsthall noemt, komen grote langlopende exposities. „Het Historisch Museum wordt dan uitgebreid met aandacht voor de geschiedenis van Ede in de volle breedte. Daarbij kun je denken aan Defensie, Enka, archeologie en de agrarische sector, Ede als poort naar de Veluwe", zegt de cultuurwethouder. Op de vraag of de wethouder al een pand op het Defensie of Enka terrein op het oog heeft voor het museumkwartier, glimlacht de wethouder, maar geeft geen antwoord.

Hoewel een meerderheid van de lezers van www.edestad.nl vindt dat het Tegelmuseum in Otterlo moet blijven (97 stemmers voor en 43 tegen), is Van Zuilen daar heel uitgesproken over. „Huisvesten in het Bospoortgebied is niet ideaal. Een nieuw onderkomen in Otterlo wordt te duur", is de reactie van de wethouder. Hij denkt dat het museum kan profiteren van een museumkwartier dat samen veel bezoekers gaat trekken. Onduidelijk is wat de plannen gaan kosten. „Dit zijn de kaders. Als de gemeenteraad hiermee instemt, gaan we die verder uitwerken, maar je praat ongetwijfeld over miljoenen euro's." De grote museale functie moet de oplossing zijn voor het imago-probleem van Ede. Ede moet bekend gaan staan als kunst- en cultuurstad. Overigens worden het Kijk en Luistermuseum in Bennekom en Museum Oud-Lunteren versterkt. De laatste krijgt extra geld voor uitbreiding.

5.3.2. Voorzieningen

5.3.2.1. Dorpshuis

Het dorpshuis biedt faciliteiten voor diensten, gemeenschappelijke functies en activiteiten.

Gebruikers dorpshuis "De Aanloop"
Peuterspeelzaal
Stichting Welzijn Ouderen
EGA Afslankclub
Teken- en schilderles
Klaverjassen
Biljarten
Bridge
Do-in/Shiatsu Stretch training
Trombose dienst
Darts
Tafeltennis

Daarnaast wordt het dorpshuis gebruikt door de tafeltennis - en de dartsvereniging.

Bridgevereniging
Aantal leden 2008: 76
Accommodatie: dorpshuis "De Aanloop"

De Aangooi
Aantal leden 2008: 20
Accommodatie: dorpshuis "De Aanloop"

Bridgevereniging:

Een jonge enthousiaste vereniging met een aanwas van 12 leden in 2007. Er wordt in competitieverband gespeeld. De vereniging maakt gebruik van de faciliteiten die het dorpshuis biedt.

Dartsvereniging De Aangooi:

De Aangooi is een jonge vereniging die in competitieverband darts speelt. De vereniging maakt gebruik van de faciliteiten die het dorpshuis biedt.

5.3.2.2. School

De Ericaschool is de enige school in Otterlo. Het is een belangrijk onderdeel van de samenleving voor de inwoners van de kern van Otterlo en van het buitengebied. Het is een openbare school op christelijke grondslag, waar de meeste inwoners zich thuis voelen, gelovig of niet. Het huidige aantal leerlingen ligt rond de 260 en dit aantal groeit nog steeds. De school is in een karakteristiek pand gehuisvest aan het dorpsplein tegenover de kerk. Dit jaar bestaat de school reeds 100 jaar! In de loop der jaren is vanwege groei de school enkele malen uitgebreid. De school is goed bereikbaar voor iedereen, alleen is het bij het brengen en halen van kinderen niet veilig. Er is te weinig parkeergelegenheid. Het oude gedeelte van de school voldoet niet aan de eisen van deze tijd, er zijn problemen met kou en geluid (enkel glas) en dus hoge energiekosten. De kleutergroepen gymmen in het speellokaal. De overige groepen doen dat in de gymzaal aan de overkant van de straat in de Sero. Het overblijven gebeurt op school en in het naastgelegen dorpshuis. Naschoolse opvang is in de opstartfase en vindt plaats op een locatie elders: de Hartenberg. Deze prachtige locatie heeft kinderen veel te bieden maar de opvang is prijzig en er is een wachtlijst. Kinderen worden met een auto opgehaald, hetgeen hoge extra kosten met zich meebrengt. Dit kan voor ouders een bezwaar zijn om gebruik te maken van naschoolse opvang. Voorschoolse opvang is er nog steeds niet. Verwachting is dat het aantal kinderen dat gebruik maakt van buitenschoolse opvang groeit, dezelfde trend als bij het overblijven.

5.3.2.3. Ondernemers

In en rond Otterlo zijn veel ondernemers gevestigd. De bedrijvigheid bestaat uit ondernemers in onder meer: bouwsector, agrarische sector, recreatieve sector, kleine bedrijven en winkeliers. De verschillende vormen van ondernemen vinden momenteel op diverse locaties in en rondom Otterlo plaats. Het winkelgebied bestaat uit een basisaanbod van winkels die in de minimale behoefte voorzien, waarmee wij als dorp erg gelukkig moeten zijn. De parkeersituatie in het winkelgebied is aan een upgrading toe.

5.3.2.4. Openbare buitenruimte

De buitenruimte in het dorp Otterlo is niet eenduidig. Het dorp ligt op de Veluwe, maar mist een eigen uitstraling.

5.3.2.5. Maatschappelijke voorzieningen

Momenteel beschikt Otterlo over diverse maatschappelijke voorzieningen:

- huisarts
- trombosedienst
- apotheekservice
- bejaardentehuis
- VVV
- dependance postkantoor
- dependance Rabobank
- basisschool
- peuterspeelzaal
- fysiotherapie

Door bezuinigingen bij bedrijven en overheidsinstellingen dreigen diverse diensten weggesaneerd te worden. Hierbij is te denken aan bankdependance, VVV en apotheekservice.

5.3.2.6. Hoofdpunten startbijeenkomst thema cultuur & voorzieningen

CULTUUR & VOORZIENINGEN	totaal	101/98
		Aantal / prioriteit
Verenigingen		26 / 31
Tegelmuseum		36 / 37
Voorzieningen		20 / 6
Ondernemers		9 / 5
Identiteit en openbare ruimte		24 / 9
Hoge Veluwe		12 / 7
School		15 / 4

5.4. Wonen

Tijdens de startbijeenkomst bleek overduidelijk hoe de woningbouw in de belangstelling staat. Er werden 183 briefjes met ideeën en wensen geplakt. Hieraan werden 262 prioriteitspunten gegeven. Zoals verwacht kreeg de starterwoning, maar ook de bouw van seniorenwoningen veel aandacht na 13 jaar stilstand in de woningbouw voor de juiste doelgroepen.

Woning voorraad Otterlo *	
Totaal:	999
Eengezins:	819
Meergezins:	0
Koop	757
Huur	189
*Exclusief onbekend	
Bron: Kerncijfers Ede 2008	

Door stilstand in de woningbouw is er een tekort aan woningen opgetreden. Dit is mede toe te schrijven aan het feit dat in de vigerende structuurvisie geen bouwlocaties in eigendom van de gemeente zijn opgenomen. De wel aangewezen bouwlocaties zijn particulier bezit waarop de gemeente geen enkele invloed had. De woningbouw die de laatste tien jaar wel is gerealiseerd, bestond voornamelijk uit woningen in een duurdere prijsklasse. Deze woningen kwamen voornamelijk tot stand door inbreiding en waren hierdoor nagenoeg niet betaalbaar voor de Otterlose bevolking. Deze woningbouw heeft het evenwicht op de woningmarkt verstoord.

Bovenstaande factoren hebben geleid tot een stagnering van de doorstroming in de woningmarkt met als gevolg dat de laatste jaren veel jeugdige Otterloërs naar plaatsen met een opvangfunctie in de regio zijn vertrokken of hebben gekozen voor bewoning van recreatiewoningen. Voor de huidige woningbezitters is er geen mogelijkheid opgetreden om door te stromen. Op dit moment zijn er te weinig woningen beschikbaar voor de eigen bevolking.

5.4.1. Hoofdpunten startbijeenkomst thema wonen

WONEN	totaal	183 / 262
		Aantal / prioriteit
Starterwoning		70 / 158
Vrije sector / doorstroom		18 / 35
Seniorenwoningen / 50+		6 / 43
Met zorg / uitbreiding Eureka		2 / -
Geen hoogbouw		10 / 2

5.5. Sport

Uit de resultaten van de startbijeenkomst blijkt overduidelijk hoe de sport in de belangstelling staat. Er zijn 136 briefjes met ideeën en wensen geplakt. Hieraan werden 282 prioriteitspunten gegeven. Zoals verwacht kregen de gymzaal en de accommodatie van de voetbalvereniging de meeste aandacht na reeds acht jaar onderwerp van gesprek te zijn geweest.

In Otterlo zijn de volgende sportverenigingen met een accommodatie actief:

- Volleybalvereniging (BSVO)
- Voetbalvereniging (SVO)
- Tennisvereniging (TVO)
- Schietvereniging (Willem Tell)
- IJsvereniging

Volleybalvereniging (BSVO)

De BSVO heeft als thuishaven de gymzaal, gelegen aan de Sportlaan in de centrum van het dorp. Voor deze in ledental en in prestatie groeiende vereniging is de zaal veel te klein en voldoet niet aan de eisen van de NeVoBo. Men speelt met dispensatie en de A-teams moeten in de toekomst mogelijk voor de thuiswedstrijden uitwijken naar Ede of elders. Of dat lang kan worden volgehouden is de vraag.

Volleybalvereniging B.S.V.O	
Aantal leden 2008:	127
	30 Senioren
	35 Jeugdleden
	20 Recreanten
	42 mini's
Toename circa 35 mini's/ jeugdleden vanaf 2005	
Accommodatie: Sportzaal SERO	

Voetbalvereniging (SVO)

De capaciteit van de accommodaties aan het Onderlangs en de Weversteeg zijn voor het ledental van de SVO ontoereikend. Aan het Onderlangs voldoen het speelveld en de kleedgelegenheden niet meer aan de eisen die de KNVB stelt en is dan ook door de KNVB afgekeurd. (hygiëne, afmetingen, onderhoud en niet geschikt voor de ontvangst van scheidsrechters en tegenstanders).

Het complex aan de Weversteeg is gedateerd (1974) en beschikt over te weinig kleedkamers. Er zijn te geringe trainingsfaciliteiten waardoor het Onderlangs te veel wordt belast. Verder kan algemeen gesteld worden dat het beheer van de twee voetballocaties in Otterlo voor de gemeente inefficiënt en kostenverhogend zijn en het betekent ook minder inkomsten voor de SVO.

Voetbalvereniging S.V.O	
Aantal leden 2008:	250
	95 Senioren
	155 Jeugdleden
Toename circa 60 leden vanaf 2005	
Accommodatie: Onderlangs en "de Dries"	

Tennisvereniging (TVO)

De accommodatie van de TVO is gelegen aan de Karweg. Op deze unieke locatie, gelegen in de bossen, heeft de TVO twee gravelbanen en een *all weather* baan met verlichting tot haar beschikking. Naast een kantine heeft men een separaat gebouw voor de winteropslag van materialen. Parkeercapaciteit is voldoende aanwezig.

Tennisvereniging TVO	
Aantal leden 2008:	160
Accommodatie: Tennispark a/d Karweg	

Schietvereniging (Willem Tell)

Willem Tell heeft haar accommodatie in een ruimte van het café-restaurant de Waldhoorn aan de Dorpsstraat te Otterlo.

Men heeft de beschikking over korte banen gelegen in de kelder. Separaat van het café-restaurant heeft men een "eigen" ruimte voor ontvangst en kantine.

Willem Tell	
Aantal leden 2008:	60
Accommodatie: café rest. "De Waldhoorn"	

IJsvereniging

Dit is een “slapende” vereniging met meer dan vierhonderd leden zonder eigen accommodatie. Sinds midden jaren '30 is de vereniging te gast op het recreatiepark De Zanding. Indien koning winter voor voldoende vorst zorgt, kan men schaatsen op de grote vijver.

5.5.1. De functies van de gymzaal

De gymzaal is, naast de thuishaven voor de volleybalvereniging BSVO, ook de ruimte voor sportbeoefening van de 260 leerlingen van de basisschool. Niet meer aanwezig: jazzballet, zaalvoetbal, gymnastiek (kinderen en senioren in verenigingsverband) en badminton.

De huidige gymzaal is nu meer dan 30 jaar oud en is eigendom van de stichting Sport en Recreatie Otterlo (SERO). Het gebouw is aan groot onderhoud toe en bovendien is het dak van de zaal te laag voor het reglementaire gebruik als volleybalzaal. Bovendien ontbreekt een tribune zodat toeschouwers een plekje moeten zien te vinden tussen de opgeslagen gymtoestellen die in een uitbouw van de zaal staan opgeslagen. Tenslotte zijn de kleedruimtes te gemakkelijk toegankelijk van buitenaf wat de veiligheid van de persoonlijke eigendommen van de gebruikers in gevaar brengt. Kortom het gebouw verkeert in zeer slechte staat waardoor er vochtproblemen ontstaan en er sprake is van een slechte hygiëne.

Aanpassen van het gebouw door het verhogen van het dak en aanbouw van een tribuneruimte en het bovendien oplappen van de gymzaal en andere ruimtes is een dure en tevens tijdelijke oplossing en biedt niet echt de mogelijkheid tot het op niveau brengen en aanpassen aan de eisen van deze tijd.

5.5.2. De voetbalvelden

De gemeente Ede onderkende het bovenstaande en is in 2000 gestart met gesprekken met belanghebbenden en planvorming voor nieuwbouw van de sportzaal in combinatie met de aanleg van nieuwe voetbalvelden op één locatie. De gemeente probeerde zo de twee problemen - die van de sportzaal en van de voetbalvereniging - op te lossen. Echter door gebrek aan ruimte in eigendom van de gemeente bleek de keuze van een nieuwe locatie een struikelblok te zijn voor een snelle realisatie. Nu, na acht jaar, lijkt er schot te komen in een definitieve aanwijzing van de locatie Hoenderloseweg voor de aanleg van voetbalvelden en kunnen in 2009 mogelijk de procedures starten.

5.5.3. Hoofdpunten startbijeenkomst thema sport

SPORT	totaal	136 / 282
		Aantal / prioriteit
Sportcomplex, alle verenigingen + sporthal geen loc.	54/157	
Sporthal dicht bij school	15/ 20	
Sportpark naar Hoenderloseweg	25/ 60	
Sportpark naar Houtkampweg	8 / 33	
Tennispark behouden op locatie	4 / 3	
Sportpark niet naar Hoenderloseweg	2 / -	

Uit de bovenstaande resultaten blijkt overduidelijk de wens voor de aanleg van nieuwe voetbalvelden en de bouw van een sporthal op één multifunctioneel sportpark met daarop alle sportfaciliteiten, echter zonder dat daarbij een locatie voor het complex wordt aangegeven.

Onder alle sportfaciliteiten kan worden begrepen: sporthal, voetbalvelden, tennisbanen, schaatsbaan, hockeyveld, schietbanen en zwembad.

Duidelijk is ook dat het wenselijk wordt geacht dat de sporthal, eventueel met buitenschoolse opvang in de nabijheid van de basisschool is gelegen, dan wel de school in de nabijheid van de sporthal. Dit in verband met de loopafstand en veiligheid voor de kinderen.

De noodzaak voor de aanleg nieuwe voetbalvelden is geen onderwerp van discussie.

5.6. Verkeer

Het parkeren in Otterlo, met name wat betreft het aantal recreatieve (lang) parkeerders en de toenemende verkeersstroom door het dorpscentrum naar het Nationale Park de Hoge Veluwe vraagt om oplossingen en de juiste keuzes. De Dorpsstraat is de belangrijkste winkelstraat van Otterlo, is de toegangsroute tot het Nationaal Park de Hoge Veluwe en is een woonstraat waaraan een groot aantal woningen zijn gelegen. Deze grote verscheidenheid aan gebruik (per auto, fiets of te voet) en functies is voor een belangrijk deel de oorzaak van de verkeersoverlast.

De Arnhemseweg/Harskamperweg maken onderdeel uit van de provinciale verbinding N310, de weg Arnhem - A1 (Stroe) - A28 (Nunspeet). Indirect vormt deze route een kortsluitende verbinding tussen Rijksweg A1 - A12 en A28. Tevens wordt de route veelvuldig gebruikt door vrachtverkeer, waaronder militair verkeer van en naar Infanterie Schietkamp Harskamp. Daarnaast vormt de Arnhemseweg een barrière voor het overstekend langzaam verkeer van het westelijke deel van Otterlo naar het oostelijke deel en het centrumgebied.

Algemeen leeft het idee dat er aan de verkeersveiligheid voor het langzame verkeer meer gedaan kan worden dan nu het geval is. De problematiek is het grootst op de druk bereden straten Dorpsstraat, Arnhemseweg en Harskamperweg. Hier moet immers het langzame verkeer kruisen met het autoverkeer, dan wel gebruik maken van dezelfde infrastructuur.

5.6.1. Hoofdpunten startbijeenkomst thema verkeer

VERKEER	totaal	182 /111
		Aantal / prioriteit
Groot verkeer niet door Dorpsstraat		70 / 158
Bereikbaarheid Otterlo, geen 60 km.		10 / 14
Algemeen parkeerprobleem Dorpsstraat		16 / 9
Meer parkeerplaatsen in het centrum		21 / 21
Doorgaand verkeer niet door Otterlo		3 / 10

5.7. Recreatie

De sector recreatie heeft via een bescheiden begin in het begin van de 20ste eeuw in belangrijke mate bijgedragen aan de ontwikkeling en de identiteit van Otterlo.

De voornaamste trekkers zijn traditioneel de natuur (fietsen/wandelen), cultuur/kunst (musea), en het Veluwse, naast een groeiende verscheidenheid aan recreatieve voorzieningen (zoals horeca, huifkartochten, tochten met de boswachter etc.) Vanouds hebben veel Otterlose gezinnen hoofd- en neveninkomsten genoten uit de recreatie via bed & breakfast/pension, alsmede via directe en indirecte werkgelegenheid in de recreatiesector, de horeca, de detailhandel, de toeleverende bouw- en installatie bedrijven, de hippische sector incl. huifkarbedrijven, het Nationale Park en de musea en zo meer.

De Veluwe ligt op ca 1 à 1.5 uur reisafstand van de Randstad, wat gunstig is voor korte tussendoor vakanties en weekendbezoek. Binnen de regio zijn er ook andere nationaal bekende attracties op korte reisafstand (zowel voor goed als voor slecht weer) in de regio Apeldoorn, de Veluwezoom en het Rivierengebied, die daarmee ook een langer recreatief verblijf bevorderen.

Vormen van recreatie in Otterlo	
<u>Verblijfrecreatie:</u>	Betreft overnachtingen voor korte of langere duur.
Trend:	Geleidelijke seizoensverlenging.
<u>Dagrecreatie:</u>	Bezoek zonder overnachting.
Trend:	Groeiende belangstelling voor attracties en voorzieningen.
<u>Recreatieve passage :</u>	Kortere of langere stop als onderdeel van toeristisch of zakelijk bezoek.
Trend:	Toenemende besteding, echter te weinig parkeer mogelijkheden.
<u>Verder verblijf:</u>	Conferenties en vergaderen.
Trend:	Groeimarkt in toeristisch laagseizoen.

Recreatieve voorzieningen in Otterlo 100 % bezetting = 7300		
<u>Verblijfsrecreatie:</u>	25 Bed & breakfast	100
	8 Campings / bungalowparken	5500
	Zomerhuizen complexen	300
	Groep accommodatie	600
	Minicampings / KBDB bedrijven	500
	Hotels	200
<u>Dagrecreatie:</u>	Waldhoorn, Kruller, Sterrenberg, Carnegies, 3-ster, Smulhuis, Lage Veld, Theeschenkerij De Mossel en De Koperen Kop. Nationaal Park De Hoge Veluwe, Natuurgebieden, Natuurbad De Zanding, Kröller-Müller Museum, Tegelmuseum, Huifkarbedrijven, Maneges en Fietsverhuur. Evenementen z.a. fiets en wandel 4daagse, braderieën, Skeelermarathon, heidedag en kerstmarkt.	
<u>Recreatieve passage:</u>	Diverse maar onvoldoende parkeer gelegenheden binnen en buiten de bebouwde kom voor horeca en winkels.	
<u>Verder verblijf:</u>	Zie boven, vergaderruimte en faciliteiten. Evenementen en outdoor activiteiten.	

5.7.1. Hoofdpunten startbijkomst thema recreatie

RECREATIE	TOTAAL	107/ 43
		aantal / prioriteit
Kwalitatieve groei recreatie is goed voor leefbaarheid		19 / 16
Tegelmuseum behouden voor Otterlo		4 / 9
Zwembad		10 / -
Geen uitbreiding (mini)campings		8 / 6
Uitbreiding minicampings		4 / 1
Recreatie woningen legaliseren / gedogen		6 / 4
Recreatie woningen niet legaliseren / gedogen		2 / -

6. UITWERKING DORPSWERKGROEP PER THEMA

6.1. Identiteit

6.1.1. Gewenste situatie

Bij het verwoorden van de algemene visie is gesteld dat de inwoners van Otterlo het belangrijk vinden dat het culturele erfgoed - voor zover nog aanwezig - en het dorpskarakter behouden worden en goed worden geprofileerd en versterkt. Dit betreft de historische waarden in de kern en de natuurwaarden in het buitengebied. Otterlo wil herkenbaar zijn als Veluws dorp, met een heel duidelijk de uitstraling van een agrarisch dorp met een recreatieve potentie in een natuurrijke en cultuurrijke omgeving! Otterlo wil zich presenteren als herkenbare Veluwse kern.

6.1.2. Hoe denkt de dorpswerkgroep deze doelen te kunnen bereiken ?

- Aansluiten bij de pilot Herkenbare Veluwse Kernen. Daarin is aangegeven:
  1. Identiteit bepalen en ontwikkelen in *landmark* en/of beeldmerk en marketing van de identiteit van Otterlo door deel te nemen aan het project Herkenbare Veluwse Kernen
  2. In Otterlo een aantal Veluwse ontwerpen toepassen in het kader van dit project:
    - Toeristische bewegwijzering (bebording naar recreatiebedrijven, horeca en andere recreatieve voorzieningen)
    - Welkomstpanelen naar Veluws ontwerp bij de entree van het dorp
    - Een digitale informatiezuil - Informatiepanelen naar Veluws ontwerp bij parkeerplaatsen met kaart
- Aanpassing/-kleding van het straatmeubilair, zoals straatlantaarns, wegbewijzering en het verfraaien van de rotondes. Straatklinkers i.p.v. asfalt in de dorpskern inclusief gedeelten van de Arnhemseweg en Harskamperweg door aanpassing van het wegprofiel. Zo krijgt het dorp een herkenbare uitstraling, die aangeeft dat het dorp de "Poort tot de Veluwe" is.
- Herbouw van de muziektent in het dorp.
- Behoud en renovatie van bestaande bebouwing.
- Nieuwbouw inpassen aan het dorpskarakter.
- Behoud laan beplanting Arnhemseweg en verfraaiing dorpsranden. Het planten van haagbeukbomen of een andere boomsoort in de Pothovenlaan om die een rustieke uitstraling te geven.
- Voor het buitengebied zie actiepunten onder paragraaf 6.2.
- Identiteit zal op elk thema binnen het dorpsplan van toepassing zijn.

6.1.3. Actieplan

- De uitwerkgroep i.o. moet in gesprek gaan met het bevoegde gezag (gemeente en provincie) alsmede de politiek, ondernemers, belangenorganisaties.

6.2. Buitengebied

6.2.1. Visie

Het agrarische gebied ten noordwesten van het dorp kent een regelmatig open landschapspatroon. Dit karakteristieke landelijke landschap en de natuurgebieden (bos, heide en verstuivingen) dienen behouden te blijven en te worden versterkt.

6.2.2. Randvoorwaarden

Buitengebied (agrarisch)	
Identiteit:	boeren moeten kunnen boeren, streekeigen bebouwing.
Wonen:	boerderijsplitsing.
Verkeer:	geen 60 kilometer beperking op hoofdwegen.
Cultuur/voorzieningen:	zorgwoningen
Recreatie:	minicampings

Buitengebied (natuur)	
Identiteit:	bos, heide en verstuivingen.
Verkeer:	veiligheid dieren, parkeerplaatsen.
Cultuur/voorzieningen:	Hoge Veluwe.
Recreatie:	campings, toegankelijkheid, voorzieningen.

6.2.3. Gewenste situatie

Door de teruggang in de landbouw c.q. veeteelt zal noodgedwongen gezocht worden naar een nevenactiviteit of zal er een functiewisseling plaatsvinden. Bij functiewisseling is het zeer wenselijk dat het blijft bij kleinschalige bedrijvigheid die past op het platteland zonder buitenopslag in streekeigen bebouwing.

De Dorpswerkgroep staat positief tegenover boerderijsplitsing als middel om de doorstroom in de woningmarkt te bewerkstelligen of voor de zorgfunctie. Bij inruil van agrarische ruimte voor woonrecht mogen de nieuwe woningen het karakteristieke landelijke landschap niet aantasten door deze klakkeloos op oude bouwlocatie planten.

Als een nevenactiviteit een oplossing is, dan is dat ook prima, maar ook hier geldt dat die activiteit geen afbreuk mag doen aan het karakteristieke landelijke landschap.

Door een goed beheer van de bossen zonder uitheemse plantensoorten, heide en verstuivingen kan Otterlo onderscheidend zijn. Een doel moet zijn de natuurwaarde te versterken en de toegankelijkheid en aantrekkelijkheid voor de recreatie te vergroten.

6.2.4. Hoe denkt de dorpswerkgroep deze doelen te kunnen bereiken?

- Bij functiewisseling elk object een plattelandsbestemming geven om *het huidige landelijke landschap grotendeels te behouden*.
- Het verkregen woonrecht elders verlenen om *te voorkomen van het ontstaan van nieuwe kleine kernen en/of lintbebouwing*.
- Geen ruimte voor kleine industrie, kassenbouw, kolossale bio-industrie, *ter bescherming van het karakteristieke open landelijke landschap*.
- De natuur rond ons dorp, *Hoefbos, gemeentelijke bossen en Jeneverbessenbos* moeten voor een ieder toegankelijk blijven.
- Herstel de natuur en zichtlijnen zoals het was in de 19^e eeuw.
(Uitbreiding verstuivingen, in de bossen boerenplekken zichtbaar maken. Denk aan akkers,

schaapskralen, kleine boerderijtjes, een waterput, enz. Ook is het een geaccidenteerd terrein; maak dit zichtbaar door het publiek er nadrukkelijk op te wijzen, bijvoorbeeld met een uitkijktoren op een hoog punt)

- Verwijder in bossen uitheemse plantensoorten en bevorder streekeigen begroeiing.
- In het natuurgebied de Zanding een gedeelte aanwijzen tot honden losloopgebied waardoor het gebruik aangepast wordt aan de praktijk.
- Aansluiten bij de pilot Herkenbare Veluwse Kernen.

Hierin is aangegeven:

-aanleggen van parkeerplaatsen op de randen van de natuurgebieden en deze duidelijk aangeven middels bewegwijzering.

-vanzelfsprekend dienen van hieruit fiets/wandelroutes, eventueel met speelvoorzieningen, te starten.

- aanleg klompenpaden met aansluiting op de paden van Wekerom en Otterlo.
- aanleg paden voor ruiter en aanspanningen vanuit het buitengebied naar de ingang van het Nationaal Park de Hoge Veluwe.

Over de (mini)campings zijn de meningen verdeeld. 50% is voor en 50% is tegen uitbreiding.

6.2.5. Actieplan

- De uitwerkgroep gaat in overleg met grondeigenaren van het natuurlijke buitengebied om zo een gestructureerd totaalplan te verkrijgen. Doelstellingen:
  - Natuur rond ons dorp moet voor iedereen toegankelijk blijven.
  - Herstel naar een situatie met zichtlijnen zoals in de 19e eeuw.
  - Verwijdering van uitheemse plantensoorten en bevordering streekeigen begroeiing.
  - Aanwijzing gedeelte van het Zanding-gebied tot honden losloop-gebied.
  - Aansluiting bij de pilot Herkenbare Veluwse kernen.
- De uitwerkgroep i.o. gaat in overleg met de gemeente/ grondeigenaren om verdwenen gedeeltes van fiets/wandelroutes weer in ere te herstellen (Lontweg) en eventueel nieuwe te verkrijgen.

6.3. Cultuur & Voorzieningen

6.3.1. Cultuur

6.3.1.1. Visie

In zijn algemeenheid kan worden gesteld dat het culturele verenigingsleven voor de leefbaarheid van zeer grote betekenis is en door de inwoners ook als zodanig wordt ervaren. Verenigingen zijn belangrijk voor de saamhorigheid en gemeenschapszin en vormen een brug tussen mensen met verschillende achtergronden en leeftijden.

6.3.1.2. Randvoorwaarden

Cultuur (verenigingen)	
Verkeer:	veilig te bereiken met parkeerruimte
Voorzieningen:	centraal gelegen

6.3.1.3. Gewenste situatie

Het verenigingsleven stimuleren, in stand houden en waar nodig naar behoefte faciliteren.

6.3.1.4. Hoe denkt de dorpswerkgroep deze doelen te kunnen bereiken?

- Een ruimere verbeterde oefenruimte voor de muziekvereniging OBK in een multifunctioneel dorpshuis inclusief sportvoorzieningen.

6.3.1.5. Actieplan

- De uitwerkgroep i.o. in gesprek gaan met het bevoegde gezag alsmede de politiek en belanghebbenden z.a. Woonstede, Opella, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Het ontwerp, de financiering, het beheer en de exploitatie van de nieuwe multifunctionele dorpshuis met sportzaal zal onderwerp van verdere studie zijn.

6.3.2. Nationaal Park De Hoge Veluwe

6.3.2.1. Visie

De band tussen Otterlo en het Nationaal park De Hoge Veluwe versterken.

6.3.2.2. Randvoorwaarden

Cultuur (Hoge Veluwe)	
Identiteit	: "Poort van de Veluwe".
Verkeer	: Goede infrastructuur naar ingang.
Recreatie	: Grote bezoekersaantallen / product Otterlo.

6.3.2.3. Gewenste situatie

De hoofdingang van het park voor Otterlo behouden, als 'poort van de Veluwe'. Door de hoge bezoekersaantallen is de druk op de infrastructuur en de verkeersveiligheid verhoudingsgewijs groot en de bewoners en het park dienen gezamenlijk naar oplossingen te zoeken, oplossingen die zo min mogelijk ten koste gaan van de leefbaarheid. Een groot aantal Otterloërs, veelal in het bezit van een jaarkaart, bezoekt regelmatig het park. Echter is er ook een groot deel dat het park nog niet bezoekt en al het schoon dat NP HV biedt nog niet ontdekt heeft. Bij de VVV vind je niet heel veel terug van NPHV. Dit zou optimaler benut kunnen worden door zowel VVV als gemeente als park. Park zou meer kunnen doen aan PR in omliggende dorpen, zo ook in Otterlo. Stimuleren dat Otterlo en het Nationaal park De Hoge Veluwe meer samenwerken en een gezamenlijke PR opzetten. Een win - win situatie creëren voor beiden.

6.3.2.4. Hoe denkt de Dorpswerkgroep deze doelen te kunnen bereiken?

- Handhaving toegang Otterlo past in het beleid van N.P. de Hoge Veluwe.
- N.P. de Hoge Veluwe herkenbaar maken in het dorp.

6.3.2.5. Actieplan

- Overleg gemeente Ede afd. communicatie en verkeer, Gelders bureau voor toerisme, Nationaal park De Hoge Veluwe en uitwerkgroepen DWG.(recreatie / verkeer / identiteit).

6.3.3. Tegelmuseum

6.3.3.1. Visie

Het culturele erfgoed, voor zover aanwezig, moet worden behouden en goed worden gepositioneerd om het toerisme in het dorp te versterken. In combinatie met het Kröller-Müller Museum is Otterlo een cultureel levendige plaats ten dienste van de leefbaarheid van het dorp en dat moet zo blijven.

6.3.3.2. Randvoorwaarden

Cultuur (Tegelmuseum)

Identiteit	: "poort van de Veluwe"
Verkeer	: Goed te bereiken met parkeerruimte
Voorzieningen	: Ruimtelijk Ordening / school
Recreatie	: Grote bezoekersaantallen / product Otterlo

6.3.3.3. Gewenste situatie

Het Tegelmuseum op een nieuwe locatie in Otterlo vestigen. De locatie Onderlangs (oude voetbalveld) en de locatie Sportlaan - Dorpstraat –Houtkampweg kunnen op korte termijn een optie zijn. Indien er op termijn uitvoering wordt gegeven aan nieuwbouw voor de school is de oude locatie van de school niet uit te sluiten als mogelijke locatie.

6.3.3.4. Hoe denkt de Dorpswerkgroep deze doelen te kunnen bereiken ?

- De lokale overheid ervan overtuigen dat het Tegelmuseum behouden moet blijven voor Otterlo, omdat het op cultureel- en economisch veel voor het dorp betekend.
- Inspringen op de actualiteit, uit de reeds gehouden handtekeningactie is gebleken dat de Otterlose bevolking het erg op prijs zou stellen als het tegelmuseum in Otterlo zou blijven. (juni 2008)
- Het tegelmuseum geeft aan niet afwijzend tegenover huisvesting in Otterlo te staan. Afhankelijk van de locatie van de nieuwbouw en financiering.
- In samenwerking met het Tegelmuseum bekijken wat de mogelijkheden zijn voor nieuwbouw in Otterlo.
- De uitwerkgroep i.o. in gesprek gaan met het bevoegde gezag alsmede de politiek, ondernemers, etc.

6.3.3.5. Actieplan

- De uitwerkgroep i.o. zal in gesprek gaan met het bevoegde gezag alsmede de politiek en het bestuur van het Tegelmuseum etc.
- Handtekeningactie - overhandigd op 24 september 2008 aan wethouder Cultuur en Sport.

6.3.4. Voorzieningen

6.3.4.1. Dorpshuis

6.3.4.2. Visie

Voor de sociale cohesie van het dorp is het van belang, dat het dorpshuis 'De Aanloop' in stand wordt gehouden en haar maatschappelijke functies uit te bereiden en te versterken.

6.3.4.3. Randvoorwaarden

Voorzieningen (dorpshuis)

Identiteit	: Streekeigen bebouwing
Verkeer	: Veilig te bereiken, parkeer mogelijkheden
Cultuur	: OBK,
Sport	: Willem Tell
Recreatie	: Activiteiten
Voorzieningen	: Politie, kinderopvang, peuterspeelzaal, maatschappelijke instellingen.

6.3.4.4. Gewenste situatie

In de toekomst moet rekening worden gehouden met vergrijzing van de bevolking. Clustering van voorzieningen in het dorpshuis is daarom niet uit te sluiten en is een optie om in de toekomst de noodzakelijke activiteiten beheersbaar te houden en eventueel uit te breiden.

6.3.4.5. Hoe denkt de dorpswerkgroep deze doelen te kunnen bereiken?

- Het samenvoegen van het dorpshuis met de nieuwe sportzaal met de mogelijkheid dat hier ook de nieuwe oefenruimte voor OBK en de schietvereniging Willem Tell wordt ingepast.
- Nieuwbouw van het dorpshuis gecombineerd met een sportzaal voorziet ook in overige wensen van de Otterloërs, zoals het organiseren van film, concertavonden, dependance van de muziekschool en een kantoor voor de wijkagent.
- Overleg, verenigingen, stichting Dorpshuis, de gemeente, Woonstede, SWO en verenigingen etc.
- Het ontwerp, de financiering, het beheer en de exploitatie van de nieuwe multifunctionele dorpshuis met sporthal zal onderwerp van verdere studie zijn.

6.3.4.6. Actieplan

- Overleg met verenigingen, stichting Dorpshuis, de gemeente, Woonstede, SWO en verenigingen etc.
- Het ontwerp, de financiering, het beheer en de exploitatie van de nieuwe multifunctionele dorpshuis met sporthal zal onderwerp van verdere studie zijn.

6.3.5. School

6.3.5.1. Visie

Het pand waar de school nu gevestigd is moet blijven bestaan. Het is alleen de vraag of deze op langer termijn voor de school behouden moet blijven, of dat het een andere functie moet krijgen. Het meest optimale is een nieuwe school met ruimte voor buitenschoolse opvang, overblijven, peuterspeelzaal en kinderopvang in de buurt van de sporthal. Het plein kan parkeergelegenheid bieden, ook voor de middenstand.

6.3.5.2. Randvoorwaarden

Voorzieningen (school)	
Identiteit	: Streekeigen bebouwing, behoud huidige Identiteit.
Verkeer	: Veiligheid en parkeren.
Sport	: Nabij sporthal.
Wonen	: Woningen.

6.3.2.3. Gewenste situatie

Renovatie / uitbreiden om geschikt te maken voor buitenschoolse opvang en kinderdagopvang en op langer termijn nieuwbouw school.

6.3.2.4. Actieplan

- Gesprekken gemeente Ede, school en Welstede.

6.3.6. Ondernemers

6.3.6.1 Visie

Door ruimte te bieden aan kleine industrie, kleine bedrijven en ondernemers ontstaat er in en rond Otterlo een gezond economisch klimaat.

6.3.6.2. Randvoorwaarden

Voorzieningen (ondernemers)	
Identiteit	: Industrie niet wenselijk
Verkeer	: Parkeerruimte
Recreatie	: kwalitatieve groei zorgt voor omzetverhoging
Wonen	: uitbreiding zorgt voor omzetverhoging

6.3.6.3. Gewenste situatie

- Kleine industrie en de kleine bedrijven verplaatsen naar de daarvoor beoogde terreinen in Harskamp en Wekerom.
- Er voor zorgen dat het winkelgebied in de toekomst aan een basis aanbod voldoet, waarbij een verbeterde parkeersituatie gewenst is.

6.3.6.4. Hoe denkt de dorpswerkgroep deze doelen te kunnen bereiken?

- Otterlose ondernemers de mogelijkheid te bieden om gebruik te maken van de faciliteiten van het huidige industrieterrein in Harskamp en het nog te realiseren industrieterrein in Wekerom.
- Winkelgebied aantrekkelijker maken.
- Woningbouw zodat er voor de plaatselijke ondernemers bestaansrecht gegarandeerd wordt
- Uitbereiding van de parkeermogelijkheden, rondom kerk / van Broekhuizenstraat. De Hervormde Gemeente Otterlo heeft aangegeven de twee woningen, die zij in bezit hebben aan de Dorpsstraat, tegen een reële compensatie beschikbaar te stellen voor parkeerruimte.

6.3.6.5. Actieplan

- De uitwerkgroep i.o. zal in gesprek gaan met het bevoegde gezag alsmede de politiek, ondernemers, Woonstede, Hervormde Gemeente Otterlo etc.

6.3.7. Openbare buitenruimte

6.3.7.1. Visie

Het dorp moet een herkenbare uitstraling krijgen, die weergeeft, dat het dorp de “ Poort tot de Veluwe” is.

6.3.7.2. Randvoorwaarden

Voorzieningen (buiten (openbare) ruimte)	
Identiteit	: Pilot herkenbare Veluwse kernen
Verkeer	: Parkeervoorziening, straten verkeersluw maken
Recreatie	: Bewegwijzering, toegankelijkheid
Cultuur	: Goed onderhoud
Sport	: Speelveldjes

6.3.7.3. Gewenste situatie

Otterlo heeft behoefte aan aanpassing, verandering en beter beheer van de (openbare) buitenruimte.

6.3.7.4. Hoe denkt de dorpswerkgroep deze doelen te kunnen bereiken?

- Aanleggen van speeltuin/trapveldjes o.a. aan de westzijde van Otterlo.
- Het verbeteren/uitbreiden van wandel/fietspaden, picknickplaatsen, Nordick wandelroutes. (Otterlo zou zich hiermee manifesteren) ruiterroutes en routes voor aangespannen wagen (menroutes) met aansluiting op het Nationaal Park de Hoge Veluwe.
- Uitbreiden van het losloopgebied voor honden.
- Aanpassing/aankleding van het straatmeubilair zoals straatlantaarns, wegbewijzing en het verfraaien van de rotondes.
- Straatklinkers i.p.v. asfalt in de dorpskern.
- Aansluiten bij de pilot Herkenbare Veluwse Kernen. (zie ontwikkeling buitengebied.)
- Overleg met diverse instanties waaronder met gemeente (achterhalen budgetomvang en -toedeling en planning), heemkundevereniging (kerkepaden), VVV (routes)

6.3.7.5. Actieplan

- Overleg met diverse instanties waaronder met gemeente (achterhalen budgetomvang en -toedeling en planning), heemkundevereniging (kerkepaden), VVV (routes)
- Aansluiten bij de pilot Herkenbare Veluwse Kernen. (zie ontwikkeling buitengebied.)

6.3.8. *Maatschappelijke voorzieningen*

6.3.8.1 Visie

Om Otterlo leefbaar te houden zullen we ernaar moeten streven om de diverse maatschappelijke voorzieningen te handhaven en waar mogelijk uit te bereiden. Door de uitbreiding van het woningbestand en de recreatie zal de vraag naar de diverse voorzieningen toenemen.

6.3.8.2. Randvoorwaarden

Voorzieningen (maatschappelijke)	
Verkeer	: Veilige bereikbaarheid, parkeren
Recreatie	: VVV, Apotheek, pinautomaat, wijkagent
Sport	: Kwalitatief goede voorzieningen
Wonen	: Seniorenwoningen

6.3.8.3. Gewenste situatie

Door een groeiende vraag naar buitenschoolse opvang en kinderdagopvang zullen we moeten streven naar een duurzame oplossing binnen Otterlo. Bij het uitbreiden van de diverse voorzieningen moet men denken aan een wijkagent en een consultatiebureau. Ook is aangegeven dat men het op prijs zou stellen dat het huidige aantal plekken voor woonzorg uitgebreid wordt en er een dependance van een verpleegtehuis in Otterlo wordt gevestigd. (somaatich en/of psychogeriatrisch) Bij het behouden van diverse voorzieningen moet men denken aan een huisarts met apotheekservice en het verbeteren van de toegankelijkheid van de huidige service. Ook wordt het behoud van het VVV-kantoor en een Rabobank kantoor met pinautomaat zeer op prijs gesteld, mede vanwege het toeristische karakter van Otterlo.

6.3.8.4. Hoe denkt de dorpswerkgroep deze doelen te kunnen bereiken?

- Terug naar de situatie van een apotheek houdende huisarts of de toegankelijkheid van de huidige service verbeteren, overleg met huidige aanbieder van de apotheekservice.
- Een wijkagent evt. in combinatie met andere dorpen, aanstellen en een locatie voor de wijkagent.
- Uitbreiding naar verpleegtehuis, hierbij zal de dorpswerkgroep zelf actie moeten gaan ondernemen in de richting van de zorgaanbieders.

- Behoud kantoor Rabo-bank en VVV.
- Realiseren van buitenschoolsopvang.
- Realiseren van kinderdagverblijf.
- De uitwerkgroep i.o. zal in gesprek gaan met het bevoegde gezag (gemeente en provincie) alsmede de politiek en belanghebbenden zoals Woonstede, Welstede, Opella en ondernemers, etc.

6.3.8.5. Actieplan

- De uitwerkgroep i.o. zal in gesprek gaan met het bevoegde gezag alsmede de politiek en belanghebbenden z.a. Woonstede, Welstede, Zorginstellingen etc.

Uitbreiding woonzorgvoorzieningen is noodzakelijk en vestiging van een somatisch en / of psychogeriatrisch zorginstelling is gewenst.

6.4 Wonen

6.4.1. Visie

Otterlo is een dorp met een aangenaam leefklimaat en een redelijk voorzieningenniveau waar voldoende woonmogelijkheden voor de eigen bevolking aanwezig moeten zijn. Iedereen die in Otterlo woont en/of economisch en/of sociaal gebonden is, moet er kunnen blijven wonen of terugkeren.

6.4.2. Randvoorwaarden

Wonen	
Identiteit	: Bouwstijl, opzet woonwijken
Buitengebied	: Lintbebouwing, ruimte voor ruimte regeling.
Verkeer	: Voldoende parkeergelegenheid
Cultuur/voorzieningen	: Zorgwoningen, voorzieningenniveau, Seniorenwoningen
Recreatie	: Bewonen recreatiewoningen

6.4.3. Gewenste situatie

In het verlengde van de visie is het noodzakelijk dat er op korte én lange termijn ruimte wordt gecreëerd voor woningen voor de genoemde doelgroepen.

Ingezet moet worden op een gefaseerde groei van woningbouw, aansluitend op de toekomstige eigen behoefte van de bevolking, waardoor tevens de noodzakelijke voorzieningen mee kunnen groeien. De gemeente dient door te gaan met het aankopen van gronden, waar woningbouw gerealiseerd kan worden om stilstand zoals in de laatste 13 jaar te voorkomen. Uitgifte van kavels is een uitstekend middel om gefaseerde groei te bereiken. Tevens moet er gekeken worden naar mogelijkheden om door bestemmingsplan wijzigingen nieuwe bouwlocaties te realiseren. Hierbij moet een locatie niet bij voorbaat worden uitgesloten door de huidige regelgeving. Door het aanvangen met bouwen en het realiseren van woningen die aansluiten bij de behoeften van de bevolking wordt het evenwicht in de woningmarkt hersteld en wordt de beoogde doorstroming tot stand gebracht. Bij alle woningbouw moet het behoud van het dorps karakter van Otterlo voorop staan. Plannen moeten hierop worden getoetst.

6.4.4. Bouwlocaties

Rondom de dorpskern van Otterlo zijn voldoende mogelijkheden om woningbouw te realiseren. Hierbij kan op de korte termijn gedacht worden aan de reeds bekende locaties:

- Houtzagerij Pluim (particulier initiatief).
- Voormalige speeltuin Arnhemseweg (particulier initiatief).
- Vos-terrein (particulier initiatief).
- Locatie Dorpsstraat (huurappartementen woonstede 50+).
- Locatie hoek De Dries – Zandingsweg (senioren woningen; initiatief gemeente).
- Locatie de SERO (koopappartementen; initiatief gemeente).

En op langere termijn de locaties:

- Weversteeg – Sportlaan.
- Mosselsepad – Mosselseweg – Apeldoornseweg – Edeseweg.
- Pothovenlaan.
- Eikenzoom (locatie Tegelmuseum).

Bij de mogelijke woningbouwlocaties in Otterlo is onderscheid gemaakt in eventueel te bouwen woningtypen op die locatie. De volgende typen woningen en prijsklassen zijn in het voorstel meegenomen:

Type woningen:

- Starters woningen tot +/- € 175.000,00 V.O.N
- Rijwoningen tot +/- € 220.000,00 V.O.N.
- Twee onder één kap woningen tot +/- € 320.000,00 V.O.N.
- 50+ woningen tot +/- € 270.000,00 V.O.N.
- Zorgwoningen huur op indicatie

6.4.5. Hoe denkt de dorpswerkgroep deze doelen te kunnen bereiken?

- Zo spoedig mogelijk starten met het bouwen van koopwoningen voor starters, middenkader en 50+ers, waarop een voorrangrecht zit voor jeugdige en oud Otterloërs. Het bouwen van middenklasse woningen leidt tot intreding van de “starters van toen” op de woningmarkt en dit leidt tot een doorstroming. Ook het uitbreiden van het aanbod van 50+ woningen moet aandacht krijgen, om ook te voorzien in de behoefte van deze bevolkingsgroep.
- Circa 10% van de bovengenoemde te bouwen woningen dient te bestaan uit huurwoningen.
- Geen hoogbouw De goothoogte van de woningen mag maximaal 6 meter zijn en de nokhoogte 9 meter. Verder dienen de woningen een Veluws karakter/ uitstraling te krijgen.

- De mogelijkheid creëren om woningen in “in eigen beheer” te bouwen.
- In Otterlo worden diverse recreatiewoningen permanent bewoond, met name door jongeren. Voor de huidige bewoners wordt dit gedoogd, bij verkoop van de woning vervalt dit recht op permanente bewoning.

6.4.6. Actieplan

- De uitwerkgroep i.o. zal in gesprek gaan met het bevoegde gezag alsmede de politiek en belanghebbenden zoals Woonstede, Welstede, diverse zorginstellingen en ondernemers.

6.5. Sport

6.5.1. Sport als bindmiddel

Sport is, na de kerk en de school, wellicht het meest in het oog springend "bindmiddel" voor de inwoners van Otterlo. Natuurlijk gaat het bij sport om de sportbeoefening en om de competitie maar het gaat niet minder om de gezelligheid, het samenzijn en het samen doen.

Voor de saamhorigheid en dus voor de leefbaarheid is sport in Otterlo een onmisbaar element. Bovendien "vangt" de sport de jeugd op.

De belangstelling voor diverse sporten is groot. Er ontstaan voortdurend nieuwe initiatieven, zoals de Feestcommissie Otterlo, de Carbidvereniging, de avondvierdaagse (fietsen, wandelen en nordic walking). Dit zorgt voor een verbetering van de onderlinge contacten en sociale controle.

Het aantal gemeenschappelijke functies is in een kleine kern als Otterlo beperkt (dorpshuis, sporthal) of niet aanwezig. Daarom is het juist belangrijk deze functies uit te breiden naar één locatie en voor een bredere gebruikersgroep dan nu het geval is.

De gymzaal en het dorpshuis zijn gelegen in het centrum van het dorp nabij de school. De ligging in het hart van het dorp in de directe nabijheid van school is dan ook buitengewoon gunstig. Het is mede in dit licht hoe naar de toekomst van de sporthal en dorpshuis moet worden gekeken.

Een alternatief kan zijn nieuwbouw op de huidige locatie van de Sero, de wens van de volleybalvereniging BSVO, daar dit op de korte termijn realiseerbaar is.

De dorpswerkgroep acht nieuwbouw op de huidige locatie om financiële redenen niet haalbaar en niet wenselijk omdat nieuwbouw, die voldoet aan het gestelde voorzieningenniveau en multifunctioneel gebruik, het dorpsbeeld en de infrastructuur ingrijpend wijzigt.

Een nadeel is dat de op de huidige locatie de geplande bouw van 10 appartementen voor starters (koop prijs: € 150.000,-- prijspeil 2002) niet mogelijk is.

De reeds in gang gezette planvorming voor de aanleg van de voetbalvelden aan de Hoenderloseweg mag geen blokkade zijn voor nieuwe ideeën maar is wel een feit waar rekening mee moet worden gehouden.

De wens uitspreken de voetbalvelden elders, al dan niet gezamenlijk met de sporthal, in Otterlo aan te leggen zal naar alle waarschijnlijkheid weer veel vertraging opleveren. Tevens zal de gewenste nieuwbouw van woningen (locatie oude Sero) niet op korte termijn mogelijk zijn. Vertraging acht de dorpswerkgroep niet wenselijk.

De resultaten van de startbijeenkomst geven niet aan dat de huidige locatie van de TVO verlaten moet worden. Men is tevreden met de huidige locatie aan de Karweg.

6.5.2 Randvoorwaarden

SPORT	
Identiteit:	Bouw sporthal en aanleg sportpark mag het landelijk karakter niet verstoren.
School:	Afstand school – sporthal beperken tot maximaal 7 minuten lopen.
Verkeer:	Er moet aandacht worden besteed aan een veilige verbinding van school/kern naar de sporthal en sportpark (fiets / wandelpad) en voldoende parkeergelegenheid
Cultuur/voorzieningen:	Dorpshuis biedt faciliteiten voor TTVO en Darts. Muzieklokaal OBK in sporthal integreren.
Recreatie:	Zwembad, tennis en ijsbaan.
Wonen:	Bij snelle realisatie bouwlocaties beschikbaar.

6.5.3 Gewenste situatie

Hoewel de overduidelijke keuze van de bewoners één multifunctioneel sportpark is met daarop alle sportfaciliteiten, heeft de dorpswerkgroep de keuze gemaakt, rekeninghoudende met de genoemde randvoorwaarden, om op korte termijn een geheel nieuwe sportzaal te bouwen, geschikt voor multifunctioneel gebruik, die aan alle eisen voldoet en voldoende ruimte en kwaliteit biedt voor een lange reeks van jaren. Tevens biedt nieuwbouw de mogelijkheid de gebruikersgroep uit te breiden met de schietvereniging Willem Tell, de muziekvereniging OBK, buitenschools opvang en kinderopvang te concentreren op een goed bereikbare en herkenbare plek, binnen het dorp, want dan is de kans ook groot dat de ontmoetingsfunctie slaagt. Ligging buiten het dorp zou de functionaliteit geweld aandoen.

6.5.4. Hoe denkt de dorpswerkgroep deze doelen te kunnen bereiken?

- De aanleg op korte termijn van de voetbalvelden aan de Hoenderloseweg.

Een locatie die binnen de planvorming straks moet voldoen aan de randvoorwaarden van verkeer, de DWG zal de reeds ingang gezette procedures actief stimuleren. De locatie Pothovenlaan heeft planologisch de voorkeur om de in eerste termijn onbereikbare voorkeur van een multifunctionele sportaccommodatie te realiseren.

- Nieuwbouw sportzaal locatie Weversteeg

De nieuwe sportzaal situeren op de locatie Weversteeg en inpassen in de nieuwe woonwijk. Deze locatie voldoet aan de randvoorwaarden van identiteit, school en verkeer en voldoende parkeergelegenheid is reeds aanwezig. Het gebouw dient multifunctioneel te zijn voor gebruik door diverse gebruikersgroepen (bijv. OBK en Willem Tell) en de functies die bij een dorpshuis passen. Voor het zwemmen en schaatsen dienen de faciliteiten van de Zanding beschikbaar te blijven.

- Tennispark beschikbaar stellen voor de recreatie.
- TTVO en de Aangooi kunnen gebruik blijven maken van het dorpshuis.
- Hockeyvelden en golfbaan op korte termijn niet opportuun.
- Paardensport heeft voldoende mogelijkheden in Otterlo.

6.5.5. Actieplan

- De uitwerkgroep i.o. zal in gesprek gaan met het bevoegde gezag alsmede de politiek, belanghebbende verenigingen en recreatieondernemers.
- Bij de uitwerking van diverse maatregelen zullen de diverse in aanmerking komende instanties, (met name Otterlose) verenigingen en de diverse stichtingen worden geconsulteerd en betrokken.

6.6. Verkeer

6.6.1. Visie

Verkeer is het gevolg van de menselijke wens om een verplaatsing te maken. Verplaatsingen worden veelal gemaakt met een bepaald motief. We gaan naar ons werk, naar de winkel, naar school, naar vrienden en familie of maken een recreatieve verplaatsing. Ons kunnen verplaatsen dient daarmee een economisch of sociaal doel waardoor we ons individueel kunnen ontwikkelen. Deze buitengewoon belangrijke voordelen gaan helaas gepaard met een aantal negatieve consequenties. Denk hierbij aan verkeersoverlast, verkeersonveiligheid, de verslechtering van de luchtkwaliteit en verkeerslawaaï.

6.6.2. Toekomstige ontwikkelingen

De ontwikkelingen binnen Otterlo staan niet stil. Zo wordt waarschijnlijk binnenkort begonnen met de bouw van een appartementengebouw aan de Dorpsstraat en de realisatie van een nieuw sportterrein. Op langere termijn zal er sprake zijn van woningbouw. In al deze gevallen is het van belang aandacht te hebben voor het onderwerp verkeer. Veel te vaak wordt infrastructuur pas gerealiseerd of aangepast op het moment dat de ontwikkelingen al lang geleden hebben plaatsgevonden of dat er inmiddels ongevallen hebben plaatsgevonden. Zowel de realisatie van woningen en voorzieningen als de aanpassingen in infrastructuur dienen tegelijkertijd opgepakt moeten worden. Het een kan niet zonder het andere. Concrete voorbeelden:

- Realisatie appartementengebouw: aandacht voor parkeren en parkeernormen.
- Realisatie sportpark Hoenderloseweg: aandacht voor het conflict fietsers/voetgangers naar het sportpark en autoverkeer naar Nationaal Park de Hoge Veluwe.
- Realisatie woningbouw: aandacht voor routes autoverkeer en langzaam verkeer.

6.6.3. Randvoorwaarden

VERKEER	
Identiteit:	Bomen Arnhemseweg en landschap.
School:	Veilige fiets- en voetgangers oversteken voor kinderen.
Recreatie:	Toeristenverkeer en toegang tot De Hoge Veluwe.
Cultuur/voorzieningen:	Goede parkeer voorzieningen.
Wonen:	Nieuwe woonwijken.

6.6.4. Gewenste situatie

Op basis van de geformuleerde visie, rekening houdende met de bovengenoemde algemene spanning tussen de voor- en nadelen van verkeer zijn de doelen als volgt te formuleren:

1. het realiseren van een duurzaam en toekomstvast verkeerssysteem binnen Otterlo dat veilig gebruikt kan worden door alle verkeersdeelnemers.
2. het minimaliseren van de overlast voor de inwoners van Otterlo veroorzaakt door (gemotoriseerd) verkeer.

Deze algemene doelen zijn, mede op basis van de uitkomsten van de startbijeenkomst, nader te specificeren voor de Otterlose situatie. Het gaat dan om:

- **Het terugdringen van de verkeersoverlast in de Dorpsstraat.**

De Dorpsstraat vervult in de praktijk meer dan een dubbelfunctie. De Dorpsstraat is de belangrijkste winkelstraat van Otterlo, is de toegangsroute tot het Nationaal Park de Hoge Veluwe en is een woonstraat waaraan een groot aantal woningen zijn gelegen.

Deze grote verscheidenheid aan gebruik (per auto, fiets of te voet) en functies is voor een belangrijk deel de oorzaak van de verkeersoverlast.

- **Het verbeteren van de parkeersituatie in het centrumgebied.**

Otterlo is in de gelukkige omstandigheid dat er een winkels zijn waar meer dan alleen de dagelijkse boodschappen gedaan kunnen worden. Het merendeel van deze winkels is gelegen aan de Dorpsstraat. Daar is op dit moment sprake van te weinig parkeergelegenheid voor het winkelende publiek.

- **Het terugdringen van de verkeersoverlast in de Arnhemseweg/Harskamperweg.**

De Arnhemseweg/Harskamperweg maken onderdeel uit van de provinciale verbinding N310, de weg Arnhem - A1 (Stroe) - A28 (Nunspeet). Indirect vormt deze route een kortsluitende verbinding tussen Rijksweg A1 - A12 en A28. Tevens wordt de route veelvuldig gebruikt door vrachtverkeer, waaronder militair verkeer van en naar Infanterie Schietkamp Harskamp. Daarnaast vormt de Arnhemseweg een barrière voor het overstekend langzaam verkeer van het westelijke deel van Otterlo naar het oostelijke deel en het centrumgebied.

- **Het verbeteren van de bereikbaarheid van Otterlo.**

Veel beleidsvoornemens en –beslissingen van hogere overheden hebben (ook) betrekking op Otterlo. Zo is bij de privatisering van het openbaar vervoer een deel van de vroege en late busdiensten verdwenen en zijn er in het verleden (in het kader van Veluwe 2010) ideeën geweest om alle provinciale wegen te *downgraden* naar 60 km/uur wegen. Deze zaken hebben geen positieve invloed op de bereikbaarheid van Otterlo.

- **Het verbeteren van de verkeersveiligheid voor het fietsverkeer en voetgangers.**

Algemeen leeft het idee dat er aan de verkeersveiligheid voor het langzame verkeer meer gedaan kan worden dan nu het geval is. De problematiek is het grootst op de druk berekende straten Dorpsstraat, Arnhemseweg en Harskamperweg. Hier moet immers het langzame verkeer kruisen met het autoverkeer, dan wel gebruik maken van dezelfde infrastructuur.

- **Het terugdringen van de (verkeers-)overlast van recreatieverkeer.**

Otterlo is een vakantiedorp. Ook is in Otterlo de belangrijkste toegangsroute tot het Nationaal Park de Hoge Veluwe gelegen. Rekening houdende met de groei van het toerisme in het algemeen en de steeds verder toenemende activiteiten op de Hoge Veluwe en omliggende campings zal het toeristisch verkeer alleen maar toenemen. Dit zal voor meer overlast leiden dan nu al het geval is.

6.6.5. Hoe denkt de Dorpswerkgroep deze doelen te kunnen bereiken?

Hieronder wordt per doelstelling in hoofdlijnen aangegeven welke maatregelen mogelijk zijn om het beoogde doel te kunnen bereiken. De uitwerking van deze maatregelen zal in een later stadium plaatsvinden.

Het terugdringen van de verkeersoverlast in de Dorpsstraat

Het is wenselijk om het doorgaande verkeer terug te dringen, in ieder geval voor het zware verkeer. Concrete maatregelen om dit te bereiken zijn:

- Verbod vrachtverkeer, bussen en campers door de Dorpsstraat.
- Aanpassen lokale bewegwijzering De Hoge Veluwe (niet via Dorpsstraat maar via de Hoenderloseweg).
- Aanpassen regionale bewegwijzering De Hoge Veluwe, waaronder busverkeer via Schaarsbergen weer toelaten tot het park of verwijzen naar ingang Hoenderloo.
- Verbod langparkeerders in de nabijheid van de winkels tegelijkertijd met de realisatie langparkeermogelijkheden bij de uitvoering van de pilot Herkenbare Veluwse Kernen.
- Betere verwijzing voor langparkeerders naar alternatieve parkeermogelijkheden, zoals Weversteeg (bij de bestaande sportvelden) en ingang park de Hoge Veluwe.

Het verbeteren van de parkeersituatie in het centrumgebied

De parkeersituatie in het centrumgebied kan worden verbeterd door:

- Verbod langparkeerders en campers in de nabijheid van de winkels (middels realisatie blauwe zone, maximale parkeerduur 2 uren), tegelijkertijd met realisatie langparkeermogelijkheden zoals verwoord in het project Herkenbare Veluwse Kernen.
- Betere verwijzing voor langparkeerders naar alternatieve parkeermogelijkheden, zoals Weversteeg (bij de bestaande sportvelden) en ingang park de Hoge Veluwe.
- Geen betaald maar gratis parkeren bij de toegangen NP de Hoge Veluwe.
- Realisatie extra parkeerplaatsen in de buurt van de winkels (hoek Kerklaan-Dorpsstraat, nabij de Ericaschool en/of de kerk en/of in de Van Broekhuysenstraat).

Het terugdringen van de verkeersoverlast op de Arnhemseweg/Harskamperweg

Maatregelen om de verkeersoverlast op de Arnhemseweg/Harskamperweg terug te dringen zijn lastig aan te geven. De Arnhemseweg en de Harskamperweg maken immers deel uit van de provinciale weg N310. Tegelijkertijd loopt deze route dwars door het dorp waardoor veel verkeersdeelnemers deze route moeten kruisen. Gegeven deze situatie stellen wij het volgende voor:

- Het nemen van snelheidsbeperkende maatregelen op de Arnhemseweg en Harskamperweg, zoals de realisatie van een rotonde op de kruising Arnhemseweg/Vijverlaan-Weversteeg, het wijzigen van het wegprofiel in combinatie met het verbreden en verbeteren van het voetpad (bijvoorbeeld door het toepassen van asfalttrottoirs zoals in het Groningse Haren) en de fiets suggestiestrook.
- De toegestane snelheid geldend voor binnen de bebouwde kom van Otterlo (30 km) ook toepassen op de Arnhemseweg en Harskamperweg.
- Het accentueren van de bestaande oversteekvoorzieningen voor het langzame verkeer (bij voorkeur in de vorm van een officiële voetgangersoversteekplaats, in de volksmond bekend als “zebrapad”).
- Snelheidsbeperking buiten de bebouwde kom (60 kilometer) Harskamperweg en Arnhemseweg. Harskamperweg tussen de Lange Heideweg tot aan de rotonde Apeldoornseweg. Arnhemseweg tussen de camping “de Wijde Werelt “ en de kruising Weversteeg-Vijverlaan.
- Onderzoek instellen naar de mogelijkheid van realisatie van een westelijke rondweg om Otterlo als alternatief voor de route Arnhemseweg.

Het verbeteren van de bereikbaarheid van Otterlo

Het is onwenselijk om de bereikbaarheid van Otterlo verder te doen verslechteren. Het is in dit verband niet wenselijk de huidige wegen met een snelheidsregime van 80 km/uur te *downgraden* naar 60 km/uur, uiteraard met uitzondering van de gelijkvloerse wildwissels en de hierboven genoemde weggedeelten van de Harskamperweg en Arnhemseweg, grenzend aan de bebouwde kom.

Daarnaast vragen wij de verantwoordelijke overheden de teruggang in het bedieningsniveau van het openbaar (bus)vervoer een halt toe te roepen. Sterker, er is een nadrukkelijke wens om het huidige bedieningsniveau uit te breiden (meer ritten aan het begin en einde van de dienstregeling).

Het verbeteren van de verkeersveiligheid voor het fietsverkeer en voetgangers

Met het verbeteren van de verkeersveiligheid voor fietsers en voetgangers kunnen meerdere doelen worden gediend. Vanzelfsprekend gaat het hier primair om het niet laten plaatsvinden van ongevallen waarbij gewonden vallen of zelfs erger. Tegelijkertijd kan door het beter aangeven van fiets- en wandelroutes het fietsen en wandelen worden gestimuleerd teneinde het autogebruik af te laten nemen. Een dalend autogebruik doet de parkeer- en verkeersoverlast dalen.

In dit kader is het positief te melden dat het Nationaal Park de Hoge Veluwe plannen ontwikkelt om doorgaand fietsverkeer tegen een gereduceerd tarief toe te laten tot het park. In aanvulling hierop is het wenselijk de bebording voor recreatief fietsverkeer hierop aan te passen. Zo is een fietsroute vanaf de zuidwestelijke gelegen campings naar het park via de Vijverlaan en Weversteeg of direct langs het park aantrekkelijker dan via het Mosselsepad en de Dorpsstraat.

Naast recreatieve routes is het van belang een aantal dagelijks gebruikte routes te accentueren. Hierbij moet gedacht worden aan de route Eureka - centrumgebied (met name de oversteek Arnhemseweg) en een aantal schoolroutes, zoals:

- omgeving Egypte – Ericaschool;
- omgeving Harskamp/Wekerom – Ericaschool.

Voor het fietsverkeer vanuit Harskamp stellen wij voor het in twee richtingen te berijden fietspad aan de oostzijde van de Harskamperweg door te trekken tot aan de rotonde. Met deze maatregelen kan het aantal gevaarlijke oversteken worden teruggedrongen. Door tegelijkertijd de fietsroute via de Pothovenlaan en de Groeneweg als fietsroute aan te wijzen (middels markering of gekleurd asfalt, in combinatie met een “schoolroute-campagne” op de Ericaschool) worden verkeersonveilige situaties op de Harskamperweg teruggedrongen. In aanvulling hierop stellen wij voor de Groeneweg te onttrekken aan doorgaand gemotoriseerd autoverkeer (plaatsen van een paaltje).

Het terugdringen van de (verkeers-)overlast van recreatieverkeer

De maatregelen om de overlast van het recreatieverkeer terug te dringen zijn hierboven reeds benoemd. Samengevat komen deze op de volgende maatregelen neer:

- Bevorderen gebruik andere toegangsroutes tot het Nationaal Park de Hoge Veluwe.
- Bieden van duidelijke alternatieve parkeermogelijkheden voor langparkeerders.

Daarnaast is het wenselijk mogelijkheden te onderzoeken om recreanten te “verleiden” eerder de fiets te gebruiken dan de auto. Dit geldt zeker voor verplaatsingen vanaf de campings in Otterlo naar het centrum van Otterlo. Mogelijk dat bijvoorbeeld met een “bewust mobiliteitscampagne” al iets bereikt zou kunnen worden.

6.6.6. Actiepunten

De uitwerkgroep i.o. zal in gesprek gaan met de wegbeheerders (gemeente en provincie) alsmede belanghebbenden zoals De Hoge Veluwe, recreatieondernemers en natuurbeheerders over het uitwerken van de maatregelen. Rekening houdende met de uitkomsten van de startbijeenkomst zullen de volgende projecten op korte termijn worden opgepakt:

- Vermindering verkeersdruk Dorpsstraat.
- Verruiming parkeermogelijkheden nabij de winkels.
- Vermindering verkeersdruk op de Arnhemseweg-Harskamperweg (BiBeKom).
- Verbeteren verkeersveiligheid op schoolroutes.

6.7. Recreatie

6.7.1. Visie

Recreatie is één van de belangrijkste pijlers, naast de agrarische sector van de lokale economie (via directe en indirecte werkgelegenheid). Recreatie bepaalt ook in toenemende mate de identiteit van Otterlo. Hoewel Otterlo in 2008 maar 2448 inwoners telt, heeft het toch een behoorlijke landelijke bekendheid.

De recreatieve sector wordt breed gedragen door de Otterlose bevolking en het is noodzakelijk voor het behoud van de leefbaarheid van Otterlo dat recreatie zich verder kan ontwikkelen binnen de ruimtelijke mogelijkheden en randvoorwaarden die de bebouwde kom en het agrarische en natuurlijke buitengebied bieden.

Voor recreatie is het in essentie de belevingswaarde van het dorp en de omgeving die men aanbiedt. Voor de sector betekent dat enerzijds het zo goed mogelijk bereiken van de potentiële recreant, terwijl aan de andere kant het totaal van het aangeboden een zo aantrekkelijk mogelijk geheel vormt: met andere woorden het dorp, de omgeving, de activiteiten en de aangeboden recrea(c)tieve accommodatie/voorzieningen: “het product Otterlo”

Het zal duidelijk zijn dat het product Otterlo versterkt wordt door de cluster van voorzieningen en mogelijke belevingen. Verder helpt het wanneer de voorzieningen en belevingen met elkaar in overeenstemming worden gebracht onder een gezamenlijke noemer zoals natuur en cultuur, met daarbinnen een zekere diversiteit.

Voor de nationale en lokale promotie hiervan is de VVV Ede - Rhenen - Vallei noodzakelijk. Daarnaast is deze VVV traditioneel belangrijk voor de lokale belangenvertegenwoordiging en voor lokale manifestaties als de Heideweek. Men organiseert ook de toekenning van het beste en het meest gastvrije bedrijf. Daarnaast is er het Veluws Bureau voor Toerisme dat de promotie op nationaal en internationaal niveau van de Veluwe als geheel onderneemt.

Dit VBT is o.a. actief in het Veluwe-breed versterken van het Veluwe “merk” en het daadwerkelijk vertalen daarvan in de fysieke en verdere uitstraling in de Veluwse dorpskernen (o.a. via gesubsidieerde programma’s zoals Herkenbare Veluwse Kernen)

“Otterlo: Recreatie, Natuur en Cultuur in een gastvrij Veluws dorp”

6.7.2. Toekomstige ontwikkelingen

De ontwikkelingen binnen Otterlo staan niet stil. Vrijwel iedereen onderkent het belang van recreatie voor Otterlo, in termen van lokale economie en het in stand houden/versterken van winkelstand en verdere voorzieningen.

In die zin ziet men ook het belang in van de (verdere) kwalitatieve ontwikkeling van de recreatie tot een eigentijds product gekarakteriseerd door kleinschaligheid, gastvrijheid, natuur en cultuur beleving en gezondheid/wellness – voor de kleinere en de grotere beurs.

Tegelijkertijd dringt men aan op het beperken van overlast door verkeersbewegingen en parkeren met name tijdens piekdrukke, echter zoveel mogelijk met behoud van de lokale bestedingen

Recreatie valt onder de portefeuille van de wethouder van Economische Zaken. Het meest recente beleidsstuk is Toerisme in Ede (2005). Maar in plaats van zich sterker te profileren met Otterlo als een belangrijke culturele trekker binnen de eigen gemeente heeft de gemeente Ede nu ver gevorderde plannen om het Tegelmuseum te verplaatsen naar Ede om op die manier haar imagoprobleem aan te pakken ... (Ede Stad van 16 april 2008).

In plaats van dergelijke acties is de sector recreatie meer gebaat bij gecoördineerde en gesynchroniseerde acties in een aantal aandachtsvelden, zoals ruimtelijk beleid, identiteitsversterking, gebiedspromotie, lokale voorzieningen, verkeer en het versterken van passende attracties.

6.7.3. Randvoorwaarden

Recreatie	
Identiteit:	Fraai ontwikkelde openbare ruimte.
Cultuur/voorzieningen:	Behoud musea en winkelbestand.
Wonen:	Recreatiewoningen.
Verkeer:	Parkeren, zandwegen, verkeer intensiteit.
Sport:	Outdooractiviteiten, mede gebruik Accommodatie.
Buitengebied:	Behoud oorspronkelijk Veluws beeld en toegankelijkheid bossen.

6.7.4. Gewenste situatie

Met verwijzing naar de reacties en de achtergrondinformatie komen we tot een volgend streefbeeld:

- Otterlo als locatie voor kwalitatief hoogwaardige recreatie en als unieke en herkenbare bestemming voor verblijfs- en dag -recreatie.
- Otterlo als bestemming voor kleinschalige conferenties en zakelijke bijeenkomsten.
- Recreatie als voorname trekker van de Otterlose economie met behoud van rust, stilte en natuurwaarden en die als activiteit bijdraagt aan de leefbaarheid van Otterlo, met als centrale kenmerken:
- Een toenemende bezetting buiten de traditionele hoogseizoenen, o.a. via nieuwe producten en voorzieningen.
- Goede “slechtweer” voorzieningen om bezoek jaar rond vast te houden.
- Kleinschalig en Gastvrij, geen massa toerisme, maar gericht op de rustzoekende recreant.

- Innoverend inspeland op ontwikkelingen in de markt zoals Wellness, Nordic walking etc.
- Behoud van en respect voor natuurwaarden.
- Een maximale inschakeling van lokale middenstand, burgerij en bedrijfsleven.
- Met wisselende bewoning van recreatiewoningen.
- Aantrekkelijk beheerd buitengebied.
- Een hoog niveau van brandveiligheid in dorp en buitengebied.

6.7.5. Hoe denkt de dorpswerkgroep deze doelen te kunnen bereiken?

In deze paragraaf zijn een aantal maatregelen geïdentificeerd om de hierboven in paragraaf 6.7.4. aangegeven doelen te bereiken. De uitwerking van deze maatregelen zal in een later stadium plaatsvinden, waarbij de uitwerkgroep (in oprichting) een vormgevende rol zal krijgen (zie ook paragraaf 6.7.6. hieronder). In dit proces is het goed mogelijk dat de uitwerkgroep alsnog zal komen tot extra maatregelen en/of zal komen tot een herschikking daarvan naar aanleiding van de diverse reacties en inbrengen. Drie groepen A-C zijn onderscheiden ten behoeve van een gefocuste consultatie met belanghebbenden en meest betrokken instanties en actoren.

Groep A Maatregelen ten behoeve van en door het Recreatieve Bedrijfsleven

- A.1 Kwalitatieve ontwikkeling in accommodatie en voorzieningen d.m.v. jaar rond en slechtweer voorzieningen.
- A.2 Mogelijkheden voor recreatieve ontwikkeling vastleggen in goed doorwrochte bestemmingsplannen.
- A.3 Concurrentiepositie van de sector versterken via deregulering en verminderen/afschaffen van toeristenbelasting; dat alles om investeringen mogelijk te maken in betere voorzieningen en infrastructuur op de bedrijven.
- A.4 Ruimte voor verantwoorde en gewenste ontwikkeling (uitbreiding en bedrijfsontwikkeling) maar niet ten koste van de natuur. Landschappelijke inpassing (mini-) campings.
- A.5 Meer terrasjes in het dorp.
- A.6 Open houden van het VVV kantoor, als belangrijke service voor de recreant.

Groep B Maatregelen in het vlak van Openbare Voorzieningen en Waardevolle Omgevings Elementen

- B.1 Behoud van natuurwaarden via een verantwoorde natuur-, fauna- en bosbeheer.
- B.2 Behoud en voor zover mogelijk terugbrengen van historisch erfgoed in dorp en buitengebied, zoals karakteristieke gebouwen en landschapselementen.
- B.3 Toegankelijkheid van de natuurgebieden voor bewoners en recreanten;
- B.4 Verdere ontwikkeling van veilige fiets-, wandel- en hippische routes in zowel het agrarische als het natuurlijke buitengebied, inclusief rust, uitzicht en picknickplaatsen.
- B.5 Sterk verbeterd onderhoud van genoemde routes en voorzieningen
- B.6 Voorzieningen voor kort parkeren ten behoeve van centrumfuncties
- B.7 Veilige parkeervoorzieningen aan de randen van dorp en de natuurgebieden – met aansluitende wandel- en fietsroutes.
- B.8 Meer en betere wild observatie punten
- B.9 Tegengaan van stuiven en “vermoddering” van zandwegen; snelheidsbeperking
- B.10 Brandveiligheid bevorderen via brandgangen, loofhout randen en beperking van accumulatie brandbaar materiaal en verbetering toegankelijkheid blusvoertuigen.
- B.11 Versterking herkenbaarheid/identiteit van Otterlo door en aansluiten bij de Pilot Herkenbare Veluwe Kernen. Daarin is aangegeven:
  1. Identiteit bepalen en ontwikkelen in landmark en/of beeldmerk en marketing van de identiteit van Otterlo door deel te nemen aan het project Herkenbare Veluwe Kernen.
  2. In Otterlo een aantal Veluwe ontwerpen toepassen in het kader van dit project:
    - Toeristische bewegwijzering (bebording naar recreatiebedrijven, horeca en andere recreatieve voorzieningen)
    - Welkomstpanelen naar Veluws ontwerp bij de entree van het dorp
    - Een digitale informatiezuil
    - Informatiepanelen naar Veluws ontwerp bij parkeerplaatsen met kaart

Groep C Diverse Maatregelen

- C.1 Behoud en verbetering van huidige toegang Otterlo van het NPHV en het Rijksmuseum KM als onderdeel van Otterlo als Toegangspoort tot de Veluwe.
- C.2 Behoud van het unieke Tegelmuseum voor Otterlo via een ruimere behuizing op een strategische locatie.
- C.3 Voorzieningen voor sportieve recreatie, w.o. nieuwe sporten als Nordic Walking.
- C.4 Overdekt zwembad en [betalend] medegebruik van de lokale sportvoorzieningen.
- C.5 Behoud publieke openstelling van Natuurbad "de Zanding".

6.7.6. Actiepunten

De Uitwerkgroep i.o. zal in gesprek gaan met het bevoegde gezag alsmede met belanghebbenden z.a. recreatieondernemers, natuurbeheerders en andere organisaties en actoren bij het uitwerken van de maatregelen.

Voor dit doel zal per hierboven in 6.7.5. onderscheiden groep van maatregelen (esp. A, B en C) een gefocuste dialoog met belanghebbenden en meest betrokken instanties en actoren worden ondernomen:

-- Bij de uitwerking van *Groep A Maatregelen ten behoeve van, en door het Recreatieve Bedrijfsleven* zullen met name het recreatieve bedrijfsleven en haar diverse organisaties worden geconsulteerd, naast de betrokken overheids- en particuliere organisaties e.d.

-- Bij de uitwerking van *Groep B, Maatregelen in het vlak van Openbare Voorzieningen en Waardevolle Omgevings Elementen* zullen vooral de betrokken ontwikkelende en beherende organisaties (w.o. infrastructuur- en terreinbeheerders) worden geconsulteerd en betrokken.

-- bij de uitwerking van *Groep C, Diverse Maatregelen* zullen de diverse in aanmerking komende instanties, (met name Otterlose)] verenigingen en de diverse stichtingen worden geconsulteerd en betrokken.

6.7.7. Mogelijke slogans....voor Otterlo promotion

Otterlo: Natuur en Kunst in een Gastvrij Veluws dorp
Otterlo: Natuurlijk Gewild
Otterlo: Natuurlijk Actief
Otterlo: Natuurlijk Genieten
Otterlo: Voor alle jaargetijden
Otterlo: Toegangspoort tot de Veluwe

7. TE BETREKKEN PARTIJEN EN OVERHEIDSKADERS

7.1. Welke partijen zijn nodig voor de uitvoering van de plannen?

Er moet per onderwerp geïnventariseerd worden welke organisaties willen en kunnen bijdragen aan de uitvoering van de ideeën. Ook is voor een groot deel van de plannen samenwerking met de gemeente Ede, de provincie Gelderland en grondeigenaren noodzakelijk. Bij de uitwerking van de ideeën in uitwerkingsplannen (de fase na het dorpsplan) zullen de betreffende partijen benaderd worden om een praktische invulling te geven aan de ondersteuning van de ideeën en dus samen te komen tot de uitvoering. (o.a. vaststellen structuurvisie)

7.2. Welke beleidskaders gelden?

Bij de uitvoering van ideeën moet rekening gehouden worden met de beleidskaders van de provincie Gelderland en van de gemeente Ede. Daar waar ideeën niet passen binnen de kaders, zal in overleg met de betreffende overheden naar een oplossing moeten worden gezocht om uitvoering mogelijk te maken. Op provinciaal niveau biedt het Streekplan Gelderland een kader voor ruimtelijke ontwikkelingen.

Op gemeentelijk niveau biedt het bestemmingsplan een kader. Ook een belangrijk document voor Otterlo is de structuurvisie waarvoor dit dorpsplan als input moet dienen.

7.3. Reacties op het concept Dorpsplan

Op 18 februari 2008 is voor de inwoners een startbijeenkomst gehouden om de in Otterlo bestaande ideeën in kaart te brengen. Door de DorpsWerkGroep zijn de ideeën uitgewerkt in een concept-rapportage. In oktober 2008 hebben de inwoners hiervan kennis kunnen nemen en zijn in de gelegenheid gesteld het concept van commentaar te voorzien en eventueel aanvullende ideeën kenbaar te maken.

Naar aanleiding van het conceptplan zijn de hieronder op hoofdpunten weergegeven de reacties van verenigingen (4) en de inwoners (4)..

Met betrekking tot het thema sport:

- De BSVO kan zich niet vinden in een sportzaal, geïntegreerd in een te bouwen multifunctioneel gebouw aan de Weversteeg. De voorkeur gaat uit naar nieuwbouw van de sportzaal op de huidige locatie aan de Sportlaan.
- Volgens een inwoner is bij het saneren van het voetbalveld aan de het Onderlangs de handhaving van de tennisbanen aan de Karweg niet logisch. Voorgesteld wordt de tennisbanen mee te verplaatsen naar de nieuwe locatie voor voetbalvereniging en het gehele gebied aan de Karweg en het Onderlangs terug te geven aan de natuur.
- Volgens een inwoner is het gehele gebied aan de Pothovenlaan te gebruiken\bestemmen voor alles wat er nodig is. Zoals voetbalveld(en) een sporthal en de nodige woningen voor vooral starters en ouderen.

Met betrekking tot het thema verkeer:

- Volgens een inwoner moet door handhaving of mogelijk fysieke maatregelen, voorkomen worden dat er met name op de Pothovenlaan, Dorpsstraat en het Mosselsepad regelmatig harder wordt gereden dan 50 km per uur terwijl dit in feite 30 km zones zijn. Daarnaast wordt er met name op de Arnhemseweg, Dorpsstraat en het Mosselsepad auto's op het trottoir geparkeerd.
- Volgens een inwoner (namens de aanwonende) moet er een snelheidsbeperking (60 km.) van kracht worden op Harskamperweg vanaf de Lange Heideweg tot aan de rotonde Apeldoornseweg.
- Een bewoner maakt bezwaar tegen het plaatsen van paaltjes (afsluiting Groeneweg).
- Een bewoner maakt bezwaar tegen de bestrating van de gehele dorpskern ter verfraaiing van het dorp. Te gevaarlijk voor mindervalide en fietsers.

Met betrekking het thema Cultuur:

- De visie om een multifunctioneel gebouw aan de Weversteeg te bouwen waarin o.a. de verenigingen OBK, Willem Tell en het dorpshuis onderdak kunnen vinden is door de verenigingen met instemming en waardering ontvangen. De haalbaarheid en samenwerking moet echter blijken tijdens de uitwerking.

De reacties zijn door de DorpsWerkGroep besproken en eventueel in het Dorpsplan verwerkt of worden meegenomen in de uitwerking.

7.4. Toetsing

Voor de uitvoering van de ideeën uit het dorpsplan is, naast de inzet van de bewoners zelf, ook samenwerking nodig met andere partijen: bedrijven, organisaties, verenigingen en overheden. Voor de toetsingsbijeenkomst op 18 november 2008 zijn verscheidene partijen uitgenodigd waarvan de dorpswerkgroep verwacht, dat zij een steentje kunnen bijdragen bij de uitvoering van de ideeën.

Positief is dat het concept door de deelnemers aan de toetsing positief is ontvangen en het resultaat van de toetsing geen aanleiding heeft gegeven om de voorstellen gedaan in het concept, in te trekken of op essentiële punten te wijzigen.

Aanwezig op toetsing:

Gemeente Ede, Welstede, Kruiswerk West-Veluwe, Natuurmonumenten, Stichting Milieuwerkgroepen Ede, LTO, Tegelmuseum, Nationaal Park de Hoge Veluwe, Middenstandsvereniging Otterlo en Woonstede.

Afgemeld: Provincie Gelderland en Gelderse Milieufederatie.

Belangstellenden: BSVO, Voetbalvereniging Otterlo, Adviesbureau BügelHajema (gem.Ede)

7.5. Reacties tijdens toetsing op hoofdpunten.

7.5.1. Algemeen.

Gemeente Ede:

Het gemeentelijk apparaat is onder de indruk van de degelijkheid van het plan en de wijze waarop het tot stand is gekomen. De Gemeente Ede werkt aan de structuurvisie, wat een "onderlegger" is voor het nieuwe bestemmingsplan. De visie is nog niet geschreven en het Dorpsplan kan een input zijn voor de structuurvisie. Het concept is een goed verhaal waar de gemeente wat mee kan, bedacht door bewoners die het gebied goed kennen. Men moet zich realiseren dat de plannen financieel haalbaar zijn, anders is het niet uitvoerbaar. Realisatie zal o.a. met de bouw van huizen moeten worden gecompenseerd. Op dit moment kunnen er geen toezeggingen worden gedaan maar alles is bespreekbaar.

7.5.2. Per thema

Wonen:

Spoedig starten met het bouwen van koopwoningen voor starters-, middenkader- en 50+'ers past niet in het huidige bestemmingsplan, geen grond, milieuhinder, maar wel nodig voor starters, dus beleid maken. (reactie gemeente)

Voorrangrecht voor jeugdige en oud - Otterloërs past in bestaand beleid.(reactie gemeente)

Circa 10% van de bovengenoemde te bouwen woningen dient te bestaan uit huurwoningen. Er moet beleid gemaakt worden voor een gezonde mix van huur, sociaal – middelduur en koop afhankelijk van het totaal + locatie waarbij op de betaalbaarheid gelet moet worden. (reactie Woonstede)

Geen hoogbouw. De goothoogte mag maximaal 6 meter zijn en de nokhoogte 9 meter. Nieuwbouw moet passend zijn in de omgeving en afhankelijk van de visie. (reactie Woonstede en Gemeente)

Woningen een Veluws karakter/ uitstraling dienen te krijgen past in nieuw beleid, voorwaarde is dat de definitie van een Veluws karakter / uitstraling met de randvoorwaarden bekend zijn. (reactie Woonstede en Gemeente)

Locaties verwerven voor woningbouw toekomst is nodig voor goede mix. (Woonstede) en er moet voldoende ruimte zijn, ook voor particuliere bouw. (reactie Gemeente)

Sport:

Uitgaande van de bestemming van de grond aan de Hoenderloseweg, zal het heel moeilijk zijn daar een multifunctionele sportzaal te realiseren. De combinatie voetbal / sportzaal is moeilijk. Voetbalvelden met kantine op de gronden aan de Hoenderloseweg zal wel lukken. Wat betreft de Sero-sportzaal zijn er meer varianten mogelijk. (reactie gemeente)

Verkeer:

Maatregelen treffen die leiden tot het terugdringen van de verkeersoverlast van met name grote voertuigen in de Dorpsstraat. Oplossing is het gebruik van de Hoenderloseweg. Destijds geen draagvlak bij de provincie, dus afgeschoten. Bereid de Dorpsstraat te ontlasten maar daarvoor zijn meerdere partijen nodig t.w. Provincie, Sterrenberg, handhaving verboden, ANWB + NPHV, financieel, kortom het heeft veel voeten in aarde. (reactie Gemeente)

Al het verkeer via Hoenderloseweg door ANWB borden te verplaatsen met aanleg van rotonde bij Apeldoornseweg-Hoenderloseweg en Dorpsstraat-Houtkampweg-Hoenderloseweg. (reactie Nationaal Park de Hoge Veluwe)

Het terugdringen van de (vracht-)verkeersoverlast op de Arnhemseweg/Harskamperweg is een provinciale aangelegenheid. De gemeente wil meewerken aan een verkeersveilige situatie. (reactie Gemeente)

Het verbeteren van de verkeersveiligheid voor het fietsverkeer en voetgangers is deels een provinciale en deels een gemeentelijke aangelegenheid. Bestaande problematiek in klachtensfeer oppakken. (reactie Gemeente)

Voor het terugdringen van de (verkeers-)overlast van het recreatieverkeer zijn P.plaatsen a la P-Veluwe (3 stuks) bespreekbaar. Voor subsidieaanvraag moeten er locaties worden aangewezen! Dit in combinatie met de pilot Herkenbare Veluwe Kernen. (reactie Gemeente)

Voorzieningen:

Verpleeghuiszorg:

Voornaamste voorwaarde voor de plannen is de betaalbaarheid en reservering van locatie(s) Nieuw beleid voor verpleeghuizen is, er voor te zorgen dat de mensen (echtparen) er samen kunnen blijven wonen. De DorpWerkGroep zal zelf actie moeten ondernemen bij de zorginstellingen (bijv. Opella) en de gemeente. (reactie Welstede). Er zal grond gereserveerd moeten worden met de bestemming maatschappelijke doeleinden. (reactie Gemeente)

Buitenschools opvang:

Realiseren van voor- en buitenschoolsopvang past in het beleid echter alleen op basis van een wachtlijst, niet op prognose. Het is mogelijk zeker in combinatie met verenigingswerk z.a. muzieklessen en sport. (reactie Welstede)

Consultatiebureau:

Is mogelijk afhankelijk van het aantal geboortes. In de toekomst wordt dit georganiseerd door het Centrum Jeugd en Gezin. (reactie Kruiswerk)

Kwaliteit woonzorg instelling:

Men staat positief tegenover uitbreiding van een verzorgingshuis. Beleid is mensen zo lang mogelijk zelfstandig thuis, veiligheid, aandacht en vertrouwen geven. Eureka heeft aanbod van 24 uur beschikbare professionals, persoonsalarmering, aanwezigheidsmelding, hulp bij aanvragen indicatie, dagactiviteiten thuis, traject begeleiding bij beginnende dementie, mantelzorg, consultatiebureau voor ouderen, risico inventarisatie thuissituatie en video interactietraining. Maaltijd en bemiddeling voor pedicure, kapper, opticiens etc. thuis. (reactie Kruiswerk)

Buitengebied:

Bij functiewisseling elk object een plattelandsbestemming geven past in bestaand beleid.(Gemeente)

Het verkregen woonrecht elders verlenen past in bestaand en nieuw beleid.

Geen ruimte voor kleine industrie, kassenbouw, kolossale bio-industrie past in nieuw en bestaand beleid, reconstructie. (reactie Gemeente en LTO)

Optimaal toegankelijke natuur hand in hand laten gaan met natuurbescherming. (reactie Gemeente)

Herstel natuur en cultuurhistorie & zichtlijnen conform 19^e eeuw past in nieuw beleid. (reactie Nationaal Park de Hoge Veluwe en Natuurmonumenten)

Aanwijzen van een honden losloopgebied in het natuurgebied de Zanding is gedeeltelijk (voorste deel) mogelijk. Het gehele gebied aanwijzen is niet wenselijk daar het een kwetsbaar gebied is. (reactie Milieu Werkgroep Ede)

Identiteit:

Aansluiten bij de pilot Herkenbare Veluwse Kernen past in bestaand beleid. (reactie Gemeente)

Het behoud van de laan beplanting Arnhemseweg en verfraaiing dorpsranden o.a. Pothovenlaan past goed bij Otterlo. (reactie Gemeente)

Het verbeteren/uitbreiden van wandel/fietspaden, picknickplaatsen, Nordick wandelroutes (Otterlo zou zich hiermee manifesteren) ruiterroutes en routes aangespannen wagen (menroutes) zijn onderwerpen van bespreking in de huidige werkgroep die werkt aan het nieuwe bosbeheersplan.(reactie Gemeente)

Cultuur:

Nationaal Park de Hoge Veluwe

Behoudt Ingang Otterlo('Poort van de Veluwe') past in bestaand en nieuw beleid.(reactie Nationaal Park de Hoge Veluwe)

Tegelmuseum

Tegelmuseum behouden voor Otterlo is mogelijk. Men staat er niet afwijzend tegenover om mee te werken naar het zoeken van een nieuwe locatie, die kan passen in nieuw beleid maar het moet financieel haalbaar zijn. (reactie Gemeente en Tegelmuseum)

Ondernemers:

Geen industriële activiteiten in Otterlo en buitengebied die thuishoren op een industrieterrein past in beleid, b.v. nieuw industrieterrein Wekerom. (reactie Gemeente)

Het winkelgebied aantrekkelijker maken door kwalitatieve, kwantitatieve en ruimtelijke versterking is mogelijk door parkeerruimte in de v. Broekuyzenstraat te creëren en inpassing van een blauwe zone in het winkelgebied. Het creëren van ruimte is mogelijk door het slopen van de huizen aan de Dorpsstraat- Kerklaan. De eigenaar is bereid mede te werken, mits er compensatie tegenover staat. (reactie Middenstandsvereniging Otterlo en de Kerk te Otterlo)

Recreatie:

Kwalitatieve ontwikkeling in accommodatie en voorzieningen d.m.v. jaarrond- en slechtweer voorzieningen past in beleid, in de praktijk best lastig. (reactie Gemeente)

Aansluiten bij de pilot Herkenbare Veluwe Kernen. Subsidie aangevraagd en wat betreft gemeente toegezegd. (reactie Gemeente)

Kapitaal versterken door verminderen/afschaffen van toeristenbelasting past niet in huidig beleid. (reactie Gemeente)

7.6. Te verkrijgen subsidies

Voor diverse ideeën die als doel hebben de leefbaarheid op het platteland te verbeteren zijn bij de provincie Gelderland (Europese) subsidies aan te vragen. Er zijn diverse subsidieregelingen in het kader van plattelandsontwikkeling. Bij de uitvoering van de ideeën kan bekeken worden of plannen in aanmerking komen voor subsidieverlening. De provincie heeft diverse programmabureau's aangesteld waar mensen zich voor het indienen van een subsidieaanvraag in eerste instantie tot kunnen wenden. Ook voor informatie over de randvoorwaarden en procedures die voor een subsidieaanvraag en -verlening gelden, kan men bij deze programmabureaus terecht.

8. NA HET DORPSPLAN

Met succes heeft Otterlo het proces van het maken van een dorpsplan doorlopen. Met de totstandkoming van dit plan zijn wij er uiteraard nog niet. Het is één stap in een wandeling die nog niet ten einde is. Er is geïnventariseerd, geteld, er zijn conclusies getrokken, er is gesproken, overlegd, geschreven en nagedacht over mogelijke oplossingen.

Het daadwerkelijk ten uitvoer brengen van alle genoemde punten en het in kaart brengen van mogelijk nieuwe punten zal in handen worden gelegd van de zogenaamde *uitwerkgroepen*.

8.1 Dorpsplan is geen einddoel

Nu het dorpsplan afgerond is, worden er uitwerkgroepen samengesteld. Daarin zullen leden van de dorpswerkgroep samen met bewoners van het dorp zich sterk moeten maken voor de uitvoering van bepaalde ideeën uit het dorpsplan. Niet alle ideeën die in dit plan staan kunnen direct worden uitgevoerd. Allereerst worden de onderwerpen waaraan prioriteit is gegeven verder uitgewerkt. Er wordt bekeken wat de mogelijkheden zijn en welke partijen of organisaties bij de realisatie van de plannen betrokken moeten worden. Hiervoor zal samengewerkt worden met bewoners, overheden, bedrijven en wellicht ook andere dorpen. Door een breed draagvlak voor de uitvoering van de ideeën tot stand te brengen, verloopt de uitvoering van ideeën naar alle waarschijnlijkheid sneller.

BIJLAGE 1.

THEMA IDENTITEIT

Open sfeer, betrokkenheid en saamhorigheid niet te groot wel groeien	1	
saamhorigheid, betrokkenheid vitaliteit Otterlo dorp	1	
sociaal	1	5
saamhorigheid behouden	1	
leven laten leven burenhulp respect	1	
Otterlo is in vakantietijd vol (overlopen door toerisme geen uitbr. campings	1	
leefbaar dorp, duidelijke kern, veel verenigingen aantrekkelijk voor toerisme, rust, hoogwaardige voorzieningen	1	
Ede ontleent zijn identiteit aan het karakter van Otterlo, dus geldt a.u.b.	2	
Gemeente Ede maakt goede sier met musea en park in Otterlo	1	
toerisme van alle leeftijden is goed voor Otterlo (samengevat)	1	
niet meer hekken rond om Otterlo	3	
Dorpskarakter behouden	14	21
Otterlo voorzien van mooie lantaarnpalen	1	
ondefinieerbaar (bijbelteksten)	2	3
leefbaar dorp voor jong en oud	1	
Otterlo meer in de pers vermelden	1	
Raadsleden dienen Otterlo meer te promoten	1	
Otterlo is klein en gemoedelijk en niet zo onpersoonlijk als Ede	1	5
Meer groen	2	
Alle bomen moeten blijven in het centrum	2	
Meer koren gewassen i.p.v. maïs	1	
identiteit is ontstaan in het verleden. Handhaven geen schoksgewijze grote veranderingen	1	
Veluws dorp met oude behouden	2	
Ouderwetse bushokjes onverwoestbaar en sfeer bepalend	1	
Alleen klassieke nieuwbouw, dorp geen stad	1	
Geen kavels opdelen	1	4
Arnhemseweg verplant bomen i.v.m. aangezicht	1	
Totaal aantal briefjes / aantal prioriteitspunten	47	38
THEMA SPORT		
2 Sporthal op Weversteeg in nieuwbouwwijk, loopafstand school	1	3
2 School dicht bij sporthal met buitenschoolse opvang	10	17
2 Nieuwe sporthal op plaats Sero	2	
2 Gymzaal veilige afstand van school	1	
1 Eén sportcomplex + sporthal	4	34
3 Nieuw sportcomplex SVO	1	
1 nieuwe sporthal multifunctioneel ook voor BSVO	10	5
Onderlangs behouden voor training	1	
1 Verdubbelen capaciteit sporthal 2 volleybalvelden	6	1
Meer trapvelden (blijven)	1	
5 Tennispark behouden huidige locatie (kleinschalig)	4	3
3 Sportpark met mogelijkheid schaatsbaan	2	
1 Toekomst moet er plaats zijn voor Willem Tell	1	
1 Tennisvereniging combineren met sporthal (binnenbanen) tennisbanen terug natuur	2	
Hockeyveld in Otterlo	1	
Golfbaan ook voor toeristen belangrijk	1	
Manege in Otterlo	1	
4 sportpark naar Houkampweg	8	33
Sportpark naar Pothovenlaan	1	

2 Sporthal niet bij voetbal, twee volleybalvelden, dicht bij school	1	
Trainingsveld onderlangs behouden	1	
3 Twee sportvelden, één kunstgras	1	
Geen verplaatsing sportveld i.v.m. veiligheid	1	
Geen groot sportcomplex	1	
3 Sportvelden naar Hoenderloseweg zonder sporthal	1	2
3 Voetbalvelden naar Hoenderloseweg	11	58
6 Voetbalvelden niet naar de Hoenderloseweg	2	
3 Sportpark naar Hoenderloseweg	2	
3 Sportvelden met eventueel meerdere verenigingen Hoenderloseweg	1	
3 Voetbalvelden op 1 plek	3	
3 Voetbalvelden verplaatsen	2	
3 Sportcomplex voor alle verenigingen zonder sporthal	1	
1 Sportcomplex voor alle verenigingen inclusief sporthal, zonder opgave van een locatie	31	117
zwembad niet op camping	5	6
trapveldje kunstgras	4	3
Totaal aantal briefjes / aantal prioriteitspunten	136	282
THEMA WONEN		
1 Starterwoningen	51	115
1 Alleen voor Otterloërs	5	
1 Huurwoningen	4	
1 Appartementen	3	
1 Eén persoon	1	
1 Starterwoningen locatie Weversteeg	1	8
1 Locatie Pothovenlaan	1	3
1 Locatie Mosselsepad	2	11
1 Locatie Houtzagerij	1	13
1 Locatie Vosterrein	1	8
2 Doorstroom woningen	13	32
3 Seniorenwoningen	15	
3 Alleen voor Otterloërs	1	
3 Appartementen	1	
3 Seniorenwoningen locatie Weversteeg	1	
3 Seniorenwoningen duurdere segment	1	
5 Wonen met zorg	1	
4 50+ woningen	2	43
5 Uitbreiding Eureka	1	
Bewoning recreatiewoning gedogen	11	12
Aangegeven locatie woningbouw		
Pothovenlaan	7	
Mosselsepad	1	
Zandingsweg	1	
Houtzagerij	2	
2 Vrije sector bouw	2	3
2 Vrije sector bouw locatie Weversteeg alleen voor Otterloërs	3	
Geen hoogbouw	10	2
Genoeg dure woningen	2	
Geen twee woningen op 1 kavel (inbreiding)	1	
Nieuwbouw	3	1
Nieuwbouw alleen voor Otterloërs	3	
Nieuwbouw Weversteeg	1	
Nieuwbouw Vosterrein	6	
Behoud oude woningen	1	
Minder regels voor m3	1	

Otterlo klein houden	1	
Onderbouw aantal woningen	1	3
Te veel starterwoningen gaat ten koste van het dorp	1	
Kan doelgroep woning bekostigen?	1	
Creatieve nieuwbouw	1	
Geen moderne woningbouw	1	
Niet te veel uniforme bouw	1	
Appartementen zaal Waldhoorn met parkeergarage	1	
Geen appartementen Dorpsstraat	2	
Speeltuin Waldoorn bebouwen	1	
Bouwterreinen in dorpskern zoeken	1	
Toeristenmotel te veel permanente bewoning	1	2
Woningbouw t.o. De Zanding Arnhemseweg	1	
Geen locatie voor woningbouw		
Pothovenlaan	5	
Zandingsweg	1	
Onderlangs	1	
Vosterrein	1	6
Totaal aantal briefjes / aantal prioriteitpunten	183	262
THEMA RECREATIE		
recreatie is het bestaansrecht van Otterlo	2	
recreatie kleinschalig houden, Otterlo moet gemoedelijk blijven	2	
Otterlo moet recreatiegebied blijven, goed voor middenstand en werkgelegenheid	1	
toerisme is goed maar moet niet de overhand krijgen	1	
meer bed & breakfast	1	
volle straten met auto's trekt mensen, goed voor middenstand en horeca	1	
meer recreatie	1	
geen uitbreiding campings, wel kwaliteit verbeteren	1	
uitbreiding mogelijkheden recreatie Otterlo	1	
betere spreiding recreatiepubliek in Otterlo	1	
behoud tegelmuseum en VVV	1	
kwalitatieve groei recreatie is goed voor leefbaarheid Otterlo	1	9
recreatieve passage passanten bevorderen (parkeren is een probleem)	1	
hoogwaardig toerisme, mik op ouderen levert meer geld op	1	
meer jaarrond recreatie	3	7
hoogwaardig meer jaarrond verblijf, beter voor middenstand	1	
hoogwaardige voorzieningen met behoud van rust en stilte, aantrekkingskracht Otterlo versterken	1	
recreatie bewoning niet legaliseren	1	
recreatie bewoning gedogen zolang er niet wordt gebouwd in Otterlo	2	1
motelwoningen worden teveel permanent bewoond	1	
recreatie bewoning legaliseren	4	3
niet nog meer kamperen bij boer	1	3
geen kamperen bij boer	1	
geen nieuwe minicampings	1	2
niet meer campings ook niet bij de boer	1	
uitbreiding mogelijkheden voor minicampings	3	1
uitbreiding mogelijkheden voor minicampings met behoud gezicht	1	
recreatieondernemer + dorp in een orgaan i.v.m. afstemming	1	
geen uitbreiding campings ten koste van natuurwaarden	1	
geen natuur opofferen voor campings	1	
hou het groen, niet teveel parkeergelegenheid	1	
het waldlagen moeten niet verloederen	1	
behoud zoveel mogelijk natuur in huidige staat	1	
niet alle caravans van camping weren	1	

het waldlagen moet behouden blijven voor recreant	2	
beperk uitbreiding recreatie	1	
geen mega groot subtropisch vakantiepark	1	
de zanding open houden voor Otterlo (zwemmen + schaatsen)	1	
geen mega vakantiepark	1	
geen massatoerisme, wel spreiding over het jaar	1	1
geen nieuwe campings	1	1
geen uitbreiding campings	1	
niet meer recreatie in Otterlo, worden overspoeld	1	
ondefinieerbaar	1	
teveel hekken om bossen, moeten open	1	
bossen toegankelijker voor mountin bicker	2	
bossen toegankelijker voor publiek	1	
geen slot op de bossen	1	
meer ruimte voor huifkaren in de bossen, picknickplaatsen	1	
veel sportieve recreatie	1	
meer picknickplaatsen	1	
rust & ruimte sportieve recreatie	1	3
blotenvoetenpad in buurt van het dorp	1	
fietspad bovineindseweg	2	
oude kerkepad eekschoten-otterlo herstellen	1	
rittenkaart voor attracties en bezienswaardigheden dorp	1	
betere fietspaden aanleggen en onderhouden	5	
meer fietsen en wandelen, geen motoren	1	
golfbaan ook voor toeristen belangrijk	1	
meer menroutes	1	
nordick walkingroute	1	
rotonde van meer groen voorzien	1	
bewegwijzering fiets en wandelpaden verbeteren	1	
voetbalveld onderlangs terug naar natuur of boerderijpark	1	
meer toeristische attracties in het dorp	1	
themapark hoge veluwe + museum terug laten komen in het dorp	1	
uitbreiding paardenhouderij	1	1
honden losloopgebied zanding	1	
meer terrassen en gezellige zitjes in het dorp	1	
tegelmuseum behouden voor Otterlo	4	9
goede parkeerruimte dagrecreatie	1	
recreatieve voorzieningen uitbreiden, meer wandelroutes	1	
ruime parkeerplaats Mosselsepad voor toerisme, winkels en evenementen	1	
meer hoogwaardige accommodatie aanbod	1	
geen jongeren camping met disco2	2	
sauna in Otterlo	2	2
tropisch zwemparadijs	2	
een mooi zwembad voor iedereen	1	
zwembad	4	
mooi groot zwembad voor jong & oud	1	
overdekt zwembad + wellnes	1	
Totaal aantal briefjes / aantal prioriteitpunten	107	43
THEMA BUITENGEBIED		
zoekgebieden voor woningen verruimen	1	
landelijk karakter behouden	1	
geen woningbouw in natuurgebieden	1	3
bebouwing in buitengebied tegengaan	1	
niet volbouwen zuinig met natuur	1	
geen lintbebouwing	3	5

geen enclaves zoals aan de hessenweg	1	
niet te veel huizen geen lintbebouwing	1	
betere aankleding rotondes	1	
mooie rotondes	1	
mooie rotondes	1	2
golf baan	1	
kleine industrie	1	
kleine bedrijfjes meer kans geven	1	11
ruimte voor kleine industrie	1	
geen industrie, naar Wekerom	1	
geen industrie, buitengebied blijven	1	
centraal industrieterrein aanleggen	1	
bebouwing kleine industrie in natuur	1	
geen kleine industrie in Otterlo naar Harskamp en Wekerom	6	2
buitengebied moet buitengebied blijven	1	
behoud van rust en stilte	1	
natuur en rust behouden	1	6
campings niet te groot laten worden	1	2
minicampings niet uitbreiden	1	
geen uitbreiding kamperen bij de boer	1	
niet meer campings in het buitengebied	1	
geen uitbreiding campings	1	
campings bron van inkomsten	1	3
campings, agrarisch gebied bebouwen, kleine industrie	1	
kamperen bij de boer uitbreiden	1	
boer, burger, arbeider leven naast elkaar	1	2
minder maïs, meer korenvelden	1	
meer gevarieerde landbouwgewassen, koren i.p.v. maïs	1	
meer dieren in de wei	1	
koeien en paarden in de wei	6	6
paarden in de wei	2	
zorgen dat boeren kunnen blijven boeren	1	10
agrarisch gebied moet agrarisch blijven	1	2
leefbaar buitengebied voor boeren en burgers	1	
dagtoerisme mogelijk maken	1	
voetbalveld onderlangs vervangen door natuur of boerderijpark	1	
in de winter geen caravanstalling in het zicht	1	
geen intensieve veehouderij	1	
geen uitbreiding intensieve veehouderij	2	
natuur niet ten koste van alles	4	12
natuur zoveel mogelijk behouden is ons handelsmerk en gebruiken	1	
natuur niet alleen zalig makend	1	
natuur niet ten koste van alles ontzien	1	
veel bomen	1	
het waldlagen moet voor recreatie behouden blijven en onderhouden worden	3	15
mensen zit in de hekken, bossen moeten toegankelijk worden / blijven	1	
een groot nationaal park de Veluwe	1	
hekken om de Hoge Veluwe houden	1	2
natuur in buitengebied behouden	1	
er worden te veel bomen gekapt bosbeleid gemeente ede wijzigen	1	
stoppen met al die bomen kappen	1	
natuur + cultuur behouden	1	
versterking natuurwaarden o.a. ecologische verbinding zones	1	
buitengebied moet behouden blijven, liever niet volgebouwd	1	
het bos is heilig, geen bebouwing en recreatie in het bosgebied	1	
natuur moet blijven kost wat kost, koe en paard in de wei	1	
zoveel mogelijk natuur behouden	2	
honden losloop gebied bij Carnegie (zandingsgebied)	7	5

Ruimte voor paardenhouderij	2	3
Aanpak zwerfvuil	2	
stortplaats grofvuil tuinafval	4	4
speelvoorzieningen ook in bos	1	
natuur aanplanten insect vr.bomen honingbij	2	3
er worden te veel bomen gekapt Zandinggebied	1	
crossen bossen walddagen tegen gaan	1	
Totaal aantal briefjes / aantal prioriteitpunten	101	98
THEMA VERKEER		
Nieuwbouw Dorpsstraat brengt parkeerproblemen	1	
Verkeerintensiteit Dorpsstraat slecht voor horeca en bewoners	1	
Otterlo geen sluipverkeer	1	
Dorpsstraat eenrichtingsverkeer	4	
Groot verkeer niet door Dorpsstraat bus/vracht	10	15
Nieuwe aanrijroute Hoge Veluwe	3	7
Dorpsstraat verkeersluw maken	3	
Dorpsstraat 30km maken	2	
Dorpsstraat verkeersprobleem algemeen	16	9
Drukke Arnhemseweg verminderen	1	
Zebepad Arnhemseweg	5	7
verbreden trottoirs Arnhemseweg (rolstoel)	4	2
Doorgaand verkeer niet in dorp maar door tunnel	1	1
Militairverkeer niet door dorp	1	
Veiligheid Arnhemseweg aanpakken flitskasten laten werken	2	1
Rotonde Arnhemseweg nabij de Zanding	2	3
Beperking vrachtverkeer Arnhemseweg	2	3
Bereikbaarheid Otterlo behouden geen 50 km buitenwegen	1	
Houdt Otterlo bereikbaar	10	14
Later rijdende bussen	1	
Weg Arnhem-Otterlo openhouden	1	
Meer parkeerplekken Mosselsepad	1	
Wegen naar Ede en Arnhem 80 km	4	1
Veilige schoolroute Arnhemseweg Harskamperweg	1	
Veiligheid rond school verbeteren / geen auto's	5	1
Herindeling Harskamperweg / verk. belemmerende maatregelen	2	
Dubbele vluchtheuvel Pothovenlaan is onnozel	1	
Opknappen rotondes	1	
Opknappen Arnhemseweg	1	
Verharding Onderlangs	2	
Auto's moeten in centrum kunnen bereiken	1	
Maak meer eenrichtingsverkeer	1	
Verkeersdrempels Mosselsepad	1	1
Snelheid in Hoge Veluwe max. 50 km	2	1
Veilige oversteekplaats kinderen Arnhemseweg	1	
Fietspad dubbel naar Harskamp onveilige oversteek	1	
Oversteek Arnhemseweg bij bruidswinkel	1	
Arnhemseweg bij Koeweg beveiligde oversteekplaats met licht	1	
Parkeerplaatsen Brummelweg	1	
Arnhemseweg openhouden	1	
Fietspaden voor recreatie verbreden + meer fietsroutes	1	
Looproute naar rotonde bushalte	2	
ondefinieerbaar	2	
parkeergelegenheid + drempels Mosselsepad	1	
berm Mosselsepad geschikt maken voor parkeren	1	
Dorpsstraat en omgeving voorzien van meer parkeerplaatsen	6	

Meer parkeergelegenheid buitengebied	1	
Doorgaand verkeer leiden via rondweg vanaf rotonde naar lage Veld	3	10
ondergronds parkeren	2	
parkeergelegenheid weiland naast Van Ginkel Harskamperweg	1	
twee woningen kerk slopen tbv parkeren centrum	1	
meer parkeerplaatsen centrum	21	21
Arnhemseweg 30 km, verkeersluw maken kunnen bomen blijven	1	5
alle buitenwegen 60 km per uur	3	
wildoversteekplaatsen voorzien van drempels	1	
meer parkeerplaatsen Brummelweg achter Eureka	1	
duidelijke route recreatieverkeer	1	
betere bebording parkeergelegenheden	1	
motoren weren uit Otterlo	3	
kern Otterlo auto vrij	2	2
minder hard rijden in het hele dorp	1	
meer ruimte voor fietsers en wandelaars in dorpsstraat	1	
andere aanrijroute naar het park	1	
Harskamperweg bibekom flitskasten	1	
Broekuijzenstraat parkeerplaatsen creëren	1	
parkeerplaat tegenover het smulhuis	1	
rotonde Apeldoornseweg Hoenderloseweg	1	
onderlangs 30 km zone	2	
parkeerplaatsen Ericaschool, indien school bij sporthal komt	1	3
minder auto's bij school halen brengen kinderen	3	
bestaande fietspaden behouden en onderhouden	1	
parkeren op Mosselsepad	6	
parkeergelegenheid dorpsstraat Arnhemseweg	1	
geen stinkende auto's Mosselsepad	1	
parkeren westkant Arnhemseweg meer mogelijkheden	1	
parkeervoorziening toerisme en evenementen	2	3
Kappen bomen Harskamperweg ivm parkeren Smulhuis	1	1
Totaal aantal briefjes / aantal prioriteitpunten	182	111
THEMA CULTUUR & VOORZIENINGEN		
behoud tegelmuseum	27	
tegelmuseum in Ericaschool, school + sporthal naar Mosselsepad of achter houtkamp	1	
tegelmuseum naar Houtkampweg - weversteeg	1	
behoud tegelmuseum i.c.m. cultuurhuis	1	
tegelmuseum behouden elders in het dorp	2	
tegelmuseum naar voetbalveld onderlangs	1	
tegelmuseum behouden + parkeergelegenheid creëren	1	
musea + expositieruimte behouden	1	
	CLUSTER	36
buitenschoolsopvang in het dorp	7	
bso nabij school	2	
	CLUSTER	2
50% reductie op toegangsprijs Hoge Veluwe voor Otterlose bevolking	7	
vrije toegang Hoge Veluwe voor Otterloërs	2	
gratis 10 rittenkaart Hoge Veluwe voor Otterloërs	1	
	CLUSTER	7
Ericaschool moet te allen tijde behouden blijven	1	
pand ericaschool is gezicht Otterlo, moet behouden blijven	1	
sporthal bij school bouwen	1	
school verplaatsen en uitbreiden	1	
nieuwe school met sporthal en bso (opvang)	1	

nieuwe school met sporthal bouwen, in oude school tegelmuseum + parkeren	1	
School verplaatsen i.v.m. parkeervoorzieningen	2	
	CLUSTER	2
VVV moet blijven	9	
trap- speelveldje	1	
speeltuin	2	
aanleg trapveldje Mosselsepad westzijde Otterlo	3	
speeltuin terug bij Waldhoorn	1	
meer speel en doerimte buiten	1	
	CLUSTER	8
politiepost in Otterlo in het hoogseizoen INCL VRAAGTEKEN	3	
politiepost met vaste wijkagent INCL VRAAGTEKEN	3	
waar is de wijkagent, zien hem nooit	1	
	CLUSTER	3
grote ruimte OBK, combineren met sportcomplex	1	
grote moderne oefenruimte OBK	10	
nieuwe ruimte OBK + sporthal op huidige plaats sero	1	
	CLUSTER	10
muziektent terug	4	1
behoud oude engen	1	
cultureel erfgoed behouden	1	
oude gebouwen behouden, renoveren niet afbreken alleen klassieke nieuwbouw	2	
weiland in dorp behouden met koeien of schapen	1	
weiland behoudt, geen kermis	1	
cultureel religieus erfgoed	1	
oude kern van het dorp behouden, beschermde dorpsgezicht	1	
haagbeukbomen (bomen) aan Pothovenlaan	3	
behoud oude bebouwing, geen opsplitsing voor dubbele woningen	1	
SERO + dorpshuis samenvoegen = cultuurhuis	1	20
dorpshuis + sportcomplex samen voegen met 1 beheerder	1	
cultuurhuis, uitbreiding dorpshuis	1	
cultuurhuis	1	
nieuwbouw SERO	1	
huisarts behouden	1	
apotheek weer in Otterlo	2	
dependance verpleeghuis in Otterlo	1	
alle wildhekken weg	1	
goede OV verbindingen	1	
weekmarkt, ambulante handel clusteren op een dag	1	
tegelmuseum is geen noodzaak voor Otterlo, Ede is ook goed	1	
dependance muziekschool	1	
wekelijkse cultuuravond (theater, film, concert)	1	
een filmhuis	2	
cultuur + activiteiten in het dorp (dorpshuis)	1	
cultuurhuis, met veel mogelijkheden (medisch, politie, school, sport, verenigingen)	1	
meer film theater, locatie dorpshuis of waldhoorn	1	
cultuurhuis, alles onder een dak	1	
dorpshuis, rattenhuis	1	
weiland Harskamperweg betrekken bij centrumfunctie, winkels, parkeren en park	1	
aanleg fiets- en wandelpaden in de engen	1	
kerk zelf mogelijkheden bieden voor parkeren kerkbezoek	1	
kerkbezoek parkeren op schoolplein en ook de toeristen	1	
kermis niet meer in het dorp maar naar buitengebied	1	
dodenherdenking verplichtstellen voor alle groepen van school	1	3
voortgezet onderwijs in Otterlo	1	
zwembad	1	
meer gebruikmaken van hoge Veluwe	1	
hekken om hoge Veluwe behouden	1	

nieuw winkelcentrum + parkeergelegenheid	2	
winkelvoorziening op peil houden	1	
basis winkelvoorziening minimaal handhaven	2	
winkels vernieuwen	1	
nieuw winkelcentrum in weiland Harskamperweg	1	
supermarkt de ruimte geven, parkeerplaatsen	1	
nieuw winkelcentrum Mosselsepad	1	
de pagina cultuur en voorzieningen algemeen		7
Voorzieningen behouden	2	3
Opruimen hondenpoep (Toiletten)	5	1
renovatie Dorpsplein mislukt /sfeerloos	1	
Pothovenlaan plaatsen hondenafvalbak	1	
Totaal aantal briefjes / aantal prioriteitpunten	164	103
THEMA RESTGROEP		
Geen termijn voor inbreng ideeën!	1	
Visie is al bepaald!	1	
Betrokkenheid in Otterlo voor Otterlo!	1	
In hoeverre kan jeugd zich uitspreken over toekomst?	1	
Hoe blijven jongeren verbonden aan Otterlo?	1	
De overige items en ideeën genoemd onder het thema vraagteken zijn ondergebracht of gevoegd bij de betreffende onderwerpen benoemd in de andere thema's		
Totaal aantal briefjes / aantal prioriteitpunten	5	
Totaal uitgeschreven briefjes / totaal gegeven prioriteitpunten	925	937